

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

การศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2559

**The Internal Quality Assurance Operation on Educational Management
Based on Basic Education Standards of Schools under
Sa Kaeo Primary Education Service Area Office 1**

Mr. Satit Jungpanit

The Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2016

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษา
ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
ชื่อและนามสกุล นายสาธิต จังพานิช
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลชลิ จงเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลชลิ จงเจริญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณี จงเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณาให้คำแนะนำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรณ คันทิรจนาวงศ์ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้ให้ข้อเสนอแนะงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ และรู้ถึงซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ นายจรัสศักดิ์ จะยันรัมย์ นายคำนึ่ง แก้วอนันต์ และนางสาวสร้อยลดา ด่านล้ำเลิศ ที่เสียสละเวลาและให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการศึกษา

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูหัวหน้าฝ่าย 8 กลุ่มสาระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม และกรุณาให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระ รวมทั้งเสียสละเวลาและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาให้ความรู้ ให้ประสบการณ์และคำแนะนำจนประสบผลสำเร็จ เพื่อนักศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และที่สำคัญอย่างยิ่ง ขอขอบคุณครอบครัวที่ทำให้กำลังใจตลอดมา

คุณประโยชน์ที่เกิดจากการศึกษานี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้กับผู้ที่สนใจการศึกษาทุกท่าน

สาธิต จังพานิช

กุมภาพันธ์ 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	10
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	18
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	42
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	70

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.....	72
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.....	81
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1.....	89
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปการศึกษา.....	94
อภิปรายผล.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	110
ก รายชื่อและประวัติผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือ.....	111
ข สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ พิจารณาเครื่องมือ ทดลองเครื่องมือ และการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	113
ค แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ.....	118
ง ตารางแสดงค่า Index of Item – Objective Congruence (IOC).....	131
จ ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา.....	135
ประวัติผู้ศึกษา.....	137

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ความแตกต่างระหว่างระบบประกันคุณภาพในและระบบประกันคุณภาพภายนอก	27
ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	65
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานระดับการศึกษา และตำแหน่ง	70
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ภาพรวม	72
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 7 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู	73
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 8 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร	75
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 9 ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	76
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 10 ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.7	<p>ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 11 ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ.....</p>	79
ตารางที่ 4.8	<p>ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 12 ด้านสถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง.....</p>	80
ตารางที่ 4.9	<p>ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ภาพรวม.....</p>	81
ตารางที่ 4.10	<p>ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 7 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ของครู.....</p>	82
ตารางที่ 4.11	<p>ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 8 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ของผู้บริหาร.....</p>	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 9 ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล.....	85
ตารางที่ 4.13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 10 ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนอย่างรอบด้าน.....	86
ตารางที่ 4.14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 11 ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน พัฒนาเต็มศักยภาพ.....	87
ตารางที่ 4.15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 12 ด้านสถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง.....	88
ตารางที่ 4.16	แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.....	89

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรคุณภาพกับระบบบริหารและ กระบวนการประกันคุณภาพ.....	26
ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	37

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว
เขต 1

ผู้ศึกษา นายสาธิต จังพานิช **รหัสนักศึกษา** 2562300059 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลชลิ จงเจริญ **ปีการศึกษา** 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 (2) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 และ (3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 288 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และผู้บริหารจำนวน 144 คน ใช้ประชากรทั้งหมดรวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 432 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า มีความเที่ยงเท่ากับ 0.91 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาปรากฏว่า (1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และ (3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือ ควรส่งเสริมให้ครูอบรมพัฒนาตนเองในสาขาวิชาเอกให้ทันสมัยอยู่เสมอ ควรอบรมพัฒนาให้ความรู้แก่ผู้บริหารในการบริหารงานแบบมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ควรปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และยึดตามตัวบ่งชี้ มาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแกนกลาง ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และควรอบรมให้ความรู้ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ในการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

คำสำคัญ งานประกันคุณภาพภายใน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา ประถมศึกษา

Independent Study title: The Internal Quality Assurance Operation on Educational Management Based on Basic Education Standards of Schools Under Sa Kaeo Primary Education Service Area Office 1

Author: Mr. Satit Jungpanit; **ID:** 2562300059;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent Study Advisors: Dr. Koolchalee Chongcharoen, Assistant Professor;

Academic year: 2016

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the condition of internal quality assurance operation on educational management based on basic education standards of schools under Sa Kaeo Primary Education Service Area Office 1; (2) to study problems of internal quality assurance operation on educational management based on basic education standards of schools under Sa Kaeo Primary Education Service Area Office 1; and (3) to study guidelines for development of internal quality assurance operation on educational management based on basic education standards of schools under Sa Kaeo Primary Education Service Area Office 1.

The research informants totaling 432 school personnel consisted of the research sample of 288 teachers who were the heads of eight learning areas of the schools under Sa Kaeo Primary Education Service Area Office 1, obtained by stratified random sampling with the sample size determined based on Krejcie and Morgan's Table of Sample Size, and the population of 144 school administrators. The employed research instrument was a rating scale questionnaire, with reliability coefficient of 0.91. Quantitative data were statistically analyzed using the frequency, percentage, mean, and standard deviation; while qualitative data were analyzed with content analysis.

The research findings showed that (1) both the overall and the individual aspects of internal quality assurance operation on educational management based on basic education standards of the schools were rated at the high level; (2) the overall problem of internal quality assurance operation on educational management based on basic education standards was rated at the low level; and (3) the guidelines for development of internal quality assurance operation on educational management based on basic education standards of the schools were as follows: the schools should encourage their teachers to receive training in their majors to keep pace with new developments; the school administrators should be trained on effectiveness and efficiency oriented administration; the school board members should be allowed to participate in educational management; the school-based curriculum should be developed and improved to be relevant to the school's context and be based on the standards and indicators of the national basic education curriculum; the schools should encourage students to participate in the school environment management in order to respond their needs; and the schools should train teachers, school administrators, school board members and parents to equip them with knowledge on the operation based on the guidelines for internal quality assurance operation on educational management of the school as stipulated in the ministerial regulations.

Keywords: Internal quality assurance, Educational management standards, Primary education

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คุณภาพและการประกันคุณภาพเป็นประเด็นที่สังคมปัจจุบันให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นวงการทางธุรกิจรวมถึงวงการทางการศึกษา (สุภัทรา เอื้อวงศ์, 2557, น. 6) การประกันคุณภาพจะเป็นการรับรองว่าจะดำเนินการตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนด หรือรับรองว่าจะได้มาตรฐานตามที่ระบุ ทั้งนี้ การประกันคุณภาพจะเกี่ยวข้องกับกลไก (mechanisms) และกระบวนการ (processes) ต่างๆ ที่นำไปสู่การรักษาและปรับปรุงคุณภาพของผลลัพธ์เพื่อช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง (stakeholders) มั่นใจในวิธีควบคุมคุณภาพและมั่นใจในมาตรฐานของผลผลิต การประกันคุณภาพเป็นการติดตามตรวจสอบและประเมินอย่างเป็นระบบในมุมมองต่างๆ ในการดำเนินการ โครงการ การบริการหรือการอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพ (Harman, 1996, p. 6, อ้างถึงใน สุภัทรา เอื้อวงศ์, 2557, น. 7)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2545, น. 28) หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 และ มาตรา 48 ได้กล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษาว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอกรวมทั้งให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 1) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา 3) มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษาและ 5) มาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น. 2)

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็นการกำหนดความคาดหวังให้ชัดเจนทั้งครู ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาหากไม่มีมาตรฐาน สาธารณชนก็จะไม่ทราบว่าสาระสำคัญที่แท้จริงของการจัดการศึกษาอยู่ที่ใดคุณภาพคนที่ชาติต้องการเป็นอย่างไร

การจัดการเรียนการสอนปัจจุบันต้องไปในทิศทางใด คุณภาพการจัดการศึกษาแต่ละแห่งมีจุดเด่น จุดควรพัฒนาในเรื่องใดบ้าง เนื่องจากไม่มีเครื่องชี้วัดเทียบเคียง ทำให้ขาดการรับผิดชอบต่อสาธารณชน (Accountability) การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้สถานศึกษาต้องถือเป็นการรับผิดชอบต่อสาธารณชนที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน คุณภาพครูที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการตลอดจนคุณภาพด้านการจัดสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสร้างอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และการมีกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมที่สนองต่อนโยบายของรัฐ นอกจากนี้ มาตรฐานยังเป็นแนวทางให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้การสนับสนุน ส่งเสริมสถานศึกษาในด้านต่างๆ ได้ เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชนสำหรับมาตรฐานการศึกษาที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นโดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาโดยมาตรฐานที่ใช้ประเมินคุณภาพภายในของการจัดการศึกษาระดับพื้นฐานประกอบด้วย 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ซึ่งเป็นมาตรฐานด้านผู้เรียน 6 มาตรฐาน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา 6 มาตรฐาน มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 1 มาตรฐาน มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 1 มาตรฐาน และมาตรฐานด้านมาตรการส่งเสริม 1 มาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น. 2)

จากการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2556 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1, 2556, น. 13) พบว่าสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 144 โรง มีการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย 4.65 โดยมีผลการบริหารจัดการเรียงลำดับ คือ ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ระดับคุณภาพดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย 4.88 ด้านอัตลักษณ์ ของสถานศึกษา ระดับคุณภาพดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย 4.80 ด้านมาตรการส่งเสริม ระดับคุณภาพดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย 4.75 ด้านการจัดการศึกษาระดับคุณภาพดีมาก คะแนนเฉลี่ย 4.45 และ ด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับคุณภาพดีมาก คะแนนเฉลี่ย 4.18 จึงอาจกล่าวได้ว่า ในการบริหารจัดการของสถานศึกษามีการดำเนินการด้านคุณภาพสังคมแห่งการเรียนรู้ได้ดี ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญ ความจำเป็นของการเรียนรู้ ที่ต้องจัดให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ เกิดการเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ สถานศึกษามีความตื่นตัวในการดำเนินการ

ด้านอัตลักษณ์ ของสถานศึกษาได้ถูกต้องและชัดเจนขึ้น มีการจัดกิจกรรมตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษาเพื่อสนับสนุนด้านมาตรการส่งเสริมอย่างหลากหลายด้านการจัดการศึกษามีกระบวนการ ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางตามมาตรา 22 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันจากการวิเคราะห์ได้แสดงให้เห็นว่ายังมีสถานศึกษาที่ไม่ผ่านคุณภาพ ภายนอกถึงร้อยละ 28.80 เนื่องมาจากสถานศึกษาพัฒนากระบวนการในด้านคุณภาพผู้เรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ ไม่น่าพึงพอใจจึงทำให้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกไม่ได้รับการรับรอง โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ 5

นอกจากนี้ผลการประเมินคุณภาพภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่าควรมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระให้บรรลุ เป้าหมายตามที่กำหนด และเน้นการวิจัยที่นำผลมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน ขาดการนำหลักสูตรท้องถิ่นมากำหนดในแต่ละกลุ่มสาระที่ตรงตามความต้องการของท้องถิ่นและ จุดเน้นของสถานศึกษาควรจัดทำเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดให้เป็นปัจจุบัน จัดอบรม หลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ควรมีหลักสูตรท้องถิ่นแต่ละกลุ่มสาระ ตามความต้องการของท้องถิ่น และจุดเน้นของสถานศึกษา เช่น หลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมเป็นต้นควรจัดทำเอกสารหลักฐานการใช้ห้องสมุดให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2556, น. 14)

จะเห็นได้ว่า การประเมินคุณภาพภายในจะเกี่ยวข้องอย่างสำคัญกับมาตรฐานในหลาย ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติตาม บทบาทหน้าที่ของครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล นอกจากนี้

สถานศึกษาจะต้องมีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนอย่างรอบด้าน มีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ และมีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เพื่อการพัฒนา คุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามคาดมุ่งหวังของหลักสูตร

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเนื่องจากเป็นมาตรฐานที่มีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา โรงเรียนมากที่สุดซึ่งมีความเกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครองชุมชนและนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ปัญหาในด้านคุณภาพผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับไม่น่าพึงพอใจเพื่อให้ได้รับรองการประเมินคุณภาพภายนอกและเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยทั่วไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะมาตรฐานด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาซึ่งมี 6 มาตรฐาน ตั้งแต่มาตรฐานที่ 7 – มาตรฐานที่ 12 ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, น. 2)

3.1 มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3.2 มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3.3 มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3.4 มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

3.5 มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ

3.6 มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

4. ขอบเขตการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วย 6 มาตรฐานตั้งแต่มาตรฐานที่ 7 – มาตรฐานที่ 12 ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, น. 2)

4.1.1 มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

4.1.2 มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

4.1.3 มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

4.1.4 มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

4.1.5 มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ

4.1.6 มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 1,296 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 144 คนและครูหัวหน้ากลุ่มสาระ 1,152 คน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติตามภารกิจของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบในการควบคุมคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ผู้รับบริการด้านการศึกษาและสังคมมั่นใจว่าผลการดำเนินการจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

5.2 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพอันก่อให้เกิดผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพมีแนวทางในการดำเนินงานคือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ

5.3 มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะมาตรฐานด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาซึ่งประกอบด้วย 6 มาตรฐาน ดังนี้

5.3.1 มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลหมายถึงครูปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะตำแหน่ง ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเตการสอนอย่างเต็มเวลา และเต็มความสามารถเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยการวิเคราะห์หลักสูตรอย่างรอบด้าน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ชัดเจน ศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และประเมินผลที่มุ่งเน้นพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างทั่วถึง ตลอดจนพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยการกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

5.3.2 มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล หมายถึงผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการ และมีความคิดริเริ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาวิชาการและการบริหารจัดการสถานศึกษาครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล งานบริหารทั่วไป ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผน ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร ให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ ให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ เอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็ม

ศักยภาพ เต็มเวลา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหาร การจัดการศึกษา

5.3.3 มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลหมายถึงคณะกรรมการสถานศึกษามี ความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่า ด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการ บริหารจัดการและการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่ การศึกษา พ.ศ.2546 มาตรา 26 และระเบียบอื่นๆ คณะกรรมการสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และบรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมาย โดยผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ในการพัฒนาสถานศึกษาและมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการ สถานศึกษา

5.3.4 มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านหมายถึงสถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ สอดคล้องและครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและแสดงจุดเน้นของสถานศึกษา โดยมีการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรให้มีรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย ให้ ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ มีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำ หลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพบรรลุตามมาตรฐาน หลักสูตร จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้นักเรียนทุกคนได้รับบริการอย่างทั่วถึง มีการนิเทศ ติดตามกำกับดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ นำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้มาเป็น ข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

5.3.5 มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพหมายถึงสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง ใ้ใช้การได้ดี นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ แหล่ง เรียนรู้ การบริการสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของ ผู้เรียน

5.3.6 มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหมายถึงสถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยใช้

หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน โดยที่การดำเนินงานของสถานศึกษาต้องครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้อำนาจใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวง

5.4 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2556

5.5 ครู หมายถึง บุคลากรในโรงเรียนที่เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2556

5.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 หมายถึง หน่วยงานที่บริหารจัดการ กำกับดูแลสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภายใต้การบริหารของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอเขาฉกรรจ์ อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอกลองหาดและอำเภอวังสมบูรณ์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ข้อมูลสารสนเทศ สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง การจัดการศึกษาในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

6.2 เป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยทั่วไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา
 - 1.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.3 ระบบการประกันคุณภาพ
 - 2.4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.5 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อต้องการพัฒนาหรือให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่องค์การได้กำหนดไว้ และสามารถบริการทางการศึกษาแก่สังคม ได้เป็นอย่างดี

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542, น. 13) เสนอว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามที่จัดดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ตำราเรียนและอาคารสถานที่ เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความพยายามที่จะจัดดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยให้มีผลผลิตคือผู้เรียนที่มีคุณภาพในที่สุด

สันติ บุญภิรมย์ (2553, น. 53) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่างๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม

หวน พันธุพันธ์ (2554, น. 12) ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และเป็นคนดี

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลโดยการใช้กระบวนการต่างๆ เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านสติปัญญาของบุคคล ให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม จะต้องมีการวางแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานให้เป็นอย่างดีเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

1.2 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาชน ให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ นับได้ว่าเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถอย่างเพียงพอต่อการบริหารสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับประชาชนด้วย การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาระดับต่างๆ ปฏิบัติตามนโยบายของแต่ละสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายสถานศึกษาไว้ว่า “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนบริบทและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
2. จัดตั้งงบประมาณ และรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา
3. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่น
4. จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด
6. กำกับ ติดตาม ประเมินผลงานตามแผนงาน โครงการและประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพิจารณาความดีความชอบ การพัฒนา และการดำเนินการทางวินัยกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด
7. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแลบำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา
8. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งการรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
9. ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถานศึกษาและสถาบันอื่นในชุมชน และท้องถิ่น
10. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในสถานศึกษาหรือตามที่ได้รับมอบหมายและตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2558)

สรุปได้ว่า บทบาทของสถานศึกษามีหน้าที่จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาจัดตั้งงบประมาณ และรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม กำกับ ติดตาม ประเมินผลงานตาม

แผนงาน โครงการและประเมินผลการปฏิบัติงานจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา รวมทั้ง การรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหาร (Manager) หมายถึง บุคคลที่สนับสนุนหรือรับผิดชอบการทำงานของคน อื่นๆ หรือหมายถึง บุคคลที่มีหน้ารับผิดชอบอย่างเป็นทางการต่อการสนับสนุนความพยายามใน การทำงานของคนอื่น จากแนวคิดนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารเป็นบุคคลที่คอยช่วยเหลือบุคคลอื่นให้ทำ ในสิ่งที่สำเร็จในเวลาที่กำหนดอย่างมีคุณภาพมากขึ้น และบุคคลมีความพึงพอใจผลสำเร็จนี้เกิดจาก การที่ผู้บริหารใช้แนวคิดการบริหารแบบใหม่ คือ การช่วยเหลือ (Helping) และการสนับสนุน (Supporting) มากกว่าที่จะใช้แนวคิดการบริหารแบบดั้งเดิมที่เน้น

การสั่งการ (Directing) และการควบคุม (Controlling) ยิ่งไปกว่านั้น คำว่าบริหาร ในองค์การสมัยใหม่จะถูกกำหนดบทบาทให้เป็นผู้ประสาน (Coordinator) ผู้สอน (Coach) หรือ ผู้นำทีม (Team leader) เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2553: 64) กล่าวว่าผู้บริหารมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

1. บทบาทในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา

1.1 มีหน้าที่บริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการและของสถานศึกษา รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

1.2 มีหน้าที่ประสานการระดมทรัพยากรการศึกษา รวมทั้งการกำกับ ควบคุมดูแลบุคลากร งบประมาณ การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาให้เป็นไป ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.3 เป็นผู้แทนของสถานศึกษาในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรม สัญญาในราชการของสถานศึกษาตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับตามที่ได้รับมอบอำนาจ

1.4 มีหน้าที่จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาเพื่อเสนอต่อ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

1.5 มีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิปับตรของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

1.6 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการอาชีวศึกษา และ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมอบหมาย

2. บทบาทเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษา

2.1 ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยตำแหน่งซึ่งงานเลขานุการนั้นเกี่ยวกับการจัดการประชุม เช่น กำหนดวันประชุม จัดทำวาระทำหนังสือเชิญประชุม บันทึกการประชุม จัดสถานที่ประชุม ให้เรียบร้อย เป็นต้น นอกจากนี้ยังทำทะเบียนประวัติกรรมการไว้เป็นหลักฐาน เพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงาน

2.2 งานปฐมนิเทศกรรมการสถานศึกษา เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาชุดใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการปฐมนิเทศ ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษา

2.3 ดำเนินการสรรหาเพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษา เช่น ประกาศรับสมัครประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้มาสมัครอย่างทั่วถึง ตรวจสอบคุณสมบัติ ร่วมดำเนินการคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาแต่ละองค์ประกอบจนครบเป็นคณะกรรมการ แล้วนำรายชื่อเสนอต่อผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่งระดับเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง ตลอดจนเสนอใบลาออกของกรรมการต่อผู้มีอำนาจอนุญาต

2.4 กรณีกรรมการสถานศึกษาว่างลงจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม ตามระเบียบต้องมีการคัดเลือกกรรมการทดแทน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการสรรหาภายในระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด

2.5 ประสานงานกับคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อดำเนินกิจกรรมตามภาระหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ งานดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ริเริ่ม กระตุ้น และมีการประสานงานกับคณะกรรมการสถานศึกษา เช่น ให้ข้อมูลข่าวสาร การเสนอแผน หลักสูตร การรายงานผลการปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น

2.6 งานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบการสร้างความมั่นใจให้แก่สังคมหรือชุมชนว่าสถานศึกษาของชุมชนได้รับการพัฒนาถึงเกณฑ์มาตรฐาน สามารถจัดการศึกษาให้แก่ลูกหลานของชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

3. บทบาทในการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน

3.1 เป็นผู้นำในการริเริ่มสิ่งใหม่ โดยนำวิทยาการ เทคโนโลยี หรือกิจกรรมแปลกใหม่มาสร้างสรรค์ให้สถานศึกษาและชุมชนเจริญก้าวหน้า เช่น จัดให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เป็นศูนย์วัฒนธรรมของชุมชน เป็นศูนย์พัฒนาชุมชนและอาชีพในชุมชน เป็นต้น

3.2 มีความตั้งใจและบริสุทธิ์ใจที่จะร่วมกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ข้อนี้ผู้บริหารจะต้องสร้างความเชื่อถือและความมั่นใจให้ชุมชนไว้วางใจ ซึ่งจะทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการร่วมมือร่วมใจกับสถานศึกษา

3.3 สถานศึกษาต้องมีนโยบายที่จะ “เปิดประตูสถานศึกษา” ให้เป็นศูนย์กลางในการบริการทางวิชาการและบริการสังคม โดยเฉพาะให้ชุมชนเห็นว่าทรัพย์สินบางอย่างชุมชนมีสิทธิ์ใช้สอยได้ในทางตรงข้ามหากสถานศึกษามีท่าทีแฝงไว้ว่า “ปิดประตูสถานศึกษา” ความสัมพันธ์กับชุมชนจะไม่เกิดขึ้นและอาจเกิดเป็นภาพลบในสายตาของคนทั่วไป ด้วยเหตุนี้การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาก็ย่อมจะเกิดขึ้นได้ยากเช่นกัน

3.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนในบางโอกาสที่อยู่ในสภาพที่พอเหมาะพอควร เช่น การพบปะสังสรรค์กับผู้ปกครอง ศิษย์เก่า จัดกิจกรรมวันประเพณีของไทยหรือไปร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น งานบวช งานกฐิน เพราะการก้าวเข้าไปหาชุมชนจะทำให้เกิดผลด้านจิตวิทยา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ที่สังคมยกย่องให้เกียรติมาร่วมในกิจกรรม บรรดาผู้ที่พบเห็นก็จะเกิดความผูกพันและประทับใจต่อสถานศึกษา

3.5 การประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษารายละเอียดจากการที่สถานศึกษามีกิจกรรมร่วมกับชุมชนที่ผ่านมาว่าประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอะไรที่จะต้องนำมาแก้ไขปรับปรุง การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน เพราะชุมชนประกอบไปด้วยบุคคล กลุ่มบุคคลที่มีพื้นฐานทางการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน ดังนั้นการสรุปผลอะไรจะต้องวิเคราะห์ให้ถ่องแท้ จึงจะได้คำตอบที่ถูกต้อง

4. บทบาทในฐานะเป็นผู้บริหารมีอาชีพเหตุที่ผู้บริหารการศึกษาต้องเป็นมืออาชีพ สืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในภาวะของการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างจะเป็นไปอย่างรวดเร็ว และซับซ้อน จึงทำให้เกิดการแข่งขันซึ่งไม่เพียงแต่ด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ในด้านการศึกษาที่มีการแข่งขันเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกประเทศ ดังนั้นหากครูอาจารย์และผู้บริหารการศึกษายังไม่สนใจและให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนยังทำงานด้วยวิธีการดั้งเดิมแล้วย่อมเป็นคนทีล้าหลังและนำองค์กรไปสู่ความล้มเหลวได้ในที่สุด

Henry Mintzberg (อ้างถึงใน กาญจนา เวชวิฐาน และคณะ, 2543, น. 38) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารไว้ทั้งหมด 10 บทบาท ดังนี้

1. บทบาทประมุข (Figurehead Role) สืบจากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจอย่างเป็นทางการในฐานะของหัวหน้าองค์กร จึงถูกกำหนดให้แสดงหน้าที่เป็นตัวแทน หรือสัญลักษณ์ขององค์กรที่ถูกต้องตามกฎระเบียบหรือลักษณะของสังคมภาระหน้าที่ในบทบาทประมุขประกอบด้วย

การลงนามในเอกสาร ประชานการประชุมและพิธีการต่างๆ การเข้าร่วมในพิธีการทางศาสนาและต้อนรับผู้ที่มาเยี่ยมชมองค์การอย่างเป็นทางการ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้เป็นงานประจำของผู้บริหาร

2. บทบาทผู้นำ (Leader Role) ผู้บริหารเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการทำให้หน่วยย่อยต่างๆ ในองค์การปฏิบัติงานตามหน้าที่ (Function) อย่างผสมผสาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ดังนั้นผู้บริหารต้องแสดงบทบาทในการนำเพื่อนร่วมงาน ต้องแน่ใจว่าเพื่อนร่วมงานได้รับการจูงใจและก่อให้เกิดความพอใจในการปฏิบัติงาน กิจกรรมการบริหารจัดการทั้งหมดนี้เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้นำ ซึ่งประกอบด้วย การจ่ายเงินค่าจ้าง การฝึกอบรม การยกย่องชมเชย การดำเนินคดี การส่งเสริมสนับสนุนให้ทำงานและเจริญก้าวหน้า และการให้ออกจากงานอย่างไรก็ตามบทบาทผู้นำครอบคลุมกิจกรรมการบริหารจัดการทั้งหมด รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่มี วัตถุประสงค์เดียวกันนี้

3. บทบาทผู้ประสานงาน (Liaison Role) บทบาทประสานงานของผู้บริหารครอบคลุมถึงพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมายในการสร้างและจรรโลงเครือข่ายความสัมพันธ์กับบุคคลและกลุ่มต่างๆ ที่อยู่ภายนอกองค์การ ความสัมพันธ์เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นในฐานะที่เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารและแหล่งสนับสนุน การพัฒนาการติดต่อและความสัมพันธ์เป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารที่ต้องเชื่อมโยงองค์การเข้ากับสภาพแวดล้อมภายนอก

4. ความสัมพันธ์ในแนวราบ (Horizontal Relationships) เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารระดับกลางและระดับต้น หัวใจของบทบาทผู้ประสาน คือ การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลและองค์การใหม่หรือเครือข่ายพันธมิตรใหม่เพิ่มขึ้น รักษาสัมพันธ์ภาพและสร้างความประทับใจกับเครือข่ายเดิม ซึ่งทำให้ผู้บริหารได้รับความนิยมและการสนับสนุน

5. บทบาทผู้รับข่าว (Monitor Role) ผู้บริหารต้องแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การอ่านรายงานและบันทึกต่างๆ รายงานเข้าร่วมประชุมและข้อสรุปและข้อสังเกตจากการดูงานของบุคคลภายนอก เป็นต้น ข้อมูลข่าวสารบางเรื่องมาจากผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลภายนอก ข้อมูลข่าวสารเกือบทั้งหมดจะถูกวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและโอกาสและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจต่อเหตุการณ์ภายนอกและกระบวนการภายในแผนกต่างๆ ของผู้บริหารเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ

6. บทบาทผู้กระจายข่าว (Disseminator Role) ผู้บริหารมีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ซึ่งเพื่อนร่วมงานไม่สามารถกระทำได้ ผู้บริหารเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลภายนอกหรือจากผู้บังคับบัญชาแล้วส่งไปยังสมาชิกในองค์การ ข้อมูลข่าวสารบางเรื่องเป็นข้อเท็จจริงตามหลักธรรมชาติ บางเรื่องเกี่ยวข้องกับการแปลความหมายและการบูรณาการจากผู้ที่มิอำนาจขององค์การ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงบางเรื่องสามารถส่งต้นฉบับไปให้ผู้บังคับบัญชาได้ทันที บางเรื่องผู้บริหารต้องแปลความหมายและเรียบเรียงใหม่ข้อมูลข่าวสารที่มี

ผลต่อแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข่าว หรือมีผลต่อผู้ได้บังคับบัญชา หรือต้องรับผิดชอบต่อกำถามของผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บริหารต้องแปลงข้อมูลข่าวสารนั้นให้อยู่ในรูปของแนวทางการทำงาน อาทิ กฎระเบียบ เป้าหมาย หรือมาตรฐานงานขององค์กร เป็นต้น

7. บทบาทโฆษก (Spokesman Role) ผู้บริหารต้องถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารไปสู่บุคคลภายนอกแผนกของตน อาทิ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนงาน นโยบาย กิจกรรม และผลการดำเนินงานขององค์กร เป็นต้น ผู้บริหารระดับกลางและระดับต้นต้องรายงานต่อผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป ผู้บริหารระดับสูงต้องรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือรัฐบาลผู้บริหารแต่ละระดับ ถูกคาดหวังให้แสดงบทบาทเหมือนกับเป็นผู้แนะนำชักชวน (Lobbyist) และประชาสัมพันธ์แผนกของตนไปยังผู้บริหารระดับสูงและบุคคลภายนอก

8. บทบาทผู้ริเริ่มดำเนินการ (Entrepreneur) ผู้บริหารที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานหรือองค์กร หรือหัวหน้าแผนก ต้องเป็นผู้ริเริ่มและผู้วางแผนควบคุมการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น การวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นในรูปแบบของการปรับแผน อาทิ การพัฒนาระบบงาน การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน การจัดซื้อเครื่องใหม่ๆ หรือการจัดโครงสร้างองค์กรใหม่ เป็นต้น การปรับแผนบางแผนผู้บริหารระดับสูงต้องให้คำปรึกษาโดยตรงแก่ผู้บริหารระดับกลางและระดับต้นและบางแผนอาจมอบหมายให้ผู้บริหารระดับรองลงมา หรือผู้รับผิดชอบแผนงานนั้นเป็นผู้ดำเนินการปรับแผน

9. บทบาทผู้แก้ไขปัญหา (Disturbance-Handle Role) ในบทบาทผู้แก้ปัญหานี้ ผู้บริหารจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด ซึ่งไม่สามารถละเลยได้ ผู้บริหารต้องรับรู้ ถึงความรับผิดชอบหรือความแปรเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากปัญหาต่างๆ และต้องมีความตั้งใจในการแก้ปัญหาให้ประสบความสำเร็จ ปัญหาหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดคิดมาก่อน อาทิ ความขัดแย้งระหว่างผู้ได้บังคับบัญชา การสูญเสียผู้ได้บังคับบัญชาที่เป็นคนสำคัญ ไฟไหม้หรืออุบัติเหตุหุ้ การประท้วงน้ำท่วมและอื่น ๆ ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างในการแสดงบทบาทผู้แก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านี้ก่อนบุคคลอื่นในองค์กร

10. บทบาทผู้จัดสรรทรัพยากร (Resource Allocator Role) ผู้บริหารมีอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรขององค์กร ได้แก่ เวลา งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการต่างๆ บทบาทในการจัดสรรทรัพยากรที่สำคัญประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ การวางแผนการใช้เวลา การวางแผนการปฏิบัติงานและการให้อำนาจการตัดสินใจ ในการวางแผนการใช้เวลาผู้บริหารต้องสื่อสารให้บุคคลอื่นทราบว่าอะไรสำคัญ อะไรไม่สำคัญ และในแต่ละช่วงเวลาควรจะทำอะไร ในการวางแผนการปฏิบัติงานผู้บริหารต้องควบคุมและจัดทำตารางการใช้เวลาของบุคคลอื่น ๆ ในทางปฏิบัติผู้บริหารจะตัดสินใจว่าจะทำอะไร โดย

ใคร และอยู่ภายใต้เงื่อนไขอะไร เพื่อให้แน่ใจว่าเรื่องนั้นเป็นประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญในลำดับสูง ในการใช้อำนาจการตัดสินใจ ถึงแม้ว่าผู้บริหารจะมอบอำนาจการตัดสินใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาแล้ว แต่จะยังคงควบคุมการตัดสินใจที่สำคัญไว้ เพื่อให้แน่ใจว่าเวลาและพลังงาน (Energy) ถูกใช้ไปในเรื่องที่สำคัญอย่างเหมาะสม

11. บทบาทผู้เจรจาต่อรอง (Negotiator Role) บทบาทของผู้บริหารในระหว่างการเจรจาต่อรองเป็นไปได้ที่จะมีทั้งบทบาทผู้จัดสรรทรัพยากร บทบาทโฆษก และ บทบาทประมุข ซึ่งรวมกันเป็นบทบาทผู้เจรจาต่อรอง ผู้บริหารระดับสูงควรมีส่วนร่วมในการเจรจาต่อรองที่สำคัญต่างๆ ได้แก่ การเจรจาต่อรองกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การเจรจาต่อรองกับสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม หรือที่ปรึกษาซึ่งเป็นบุคคลสำคัญ และการเจรจาต่อรองอื่นๆ ที่ไม่ใช่งานประจำ อาทิ การเข้าถือกรรมสิทธิ์ธุรกิจอื่นๆ การใช้ประโยชน์จากการกู้ยืมเงินจำนวนมาก เป็นต้น ผู้บริหารระดับกลางและระดับต้น จะต้องแสดงบทบาทนี้ด้วย แต่จะเป็นการเจรจาต่อรองที่เกิดขึ้นในระหว่างแผนกต่างๆ ในองค์กร และส่วนมากจะเป็นการเจรจาต่อรองที่ไม่เป็นทางการนอกจากนี้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ บทบาทด้านการบริหารวิชาการ บทบาทด้านการบริหารงบประมาณ บทบาทด้านการบริหารงานบุคคล และบทบาทด้านการบริหารทั่วไป โดยแต่ละด้านจะประกอบด้วยบทบาทหลักหลายประการ ดังนี้ (วินัส เป็นสุข, 2553, น. 24)

1. บทบาทด้านการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 9 บทบาทหลัก คือ
 - 1.1 บทบาทการจัดระบบงานวิชาการ
 - 1.2 บทบาทการวางแผนงานวิชาการ
 - 1.3 บทบาทการบริหารหลักสูตร
 - 1.4 บทบาทการจัดการเรียนการสอน
 - 1.5 บทบาทการจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน
 - 1.6 บทบาทการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน
 - 1.7 บทบาทการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน
 - 1.8 บทบาทการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
 - 1.9 บทบาทการประเมินผลการดำเนินงานทางวิชาการ
2. บทบาทด้านการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย 5 บทบาทหลัก คือ
 - 2.1 บทบาทการจัดทำคำขอจัดตั้งงบประมาณ
 - 2.2 บทบาทการขออนุมัติใช้งบประมาณ
 - 2.3 บทบาทการบริหารการใช้งบประมาณ

- 2.4 บทบาทการควบคุมงบประมาณ
- 2.5 บทบาทการประเมินผลการใช้งบประมาณ
3. บทบาทด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 9 บทบาทหลัก คือ
 - 3.1 บทบาทการกำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคล
 - 3.2 บทบาทการวางแผนบุคลากร
 - 3.3 บทบาทการแสวงหาบุคลากร
 - 3.4 บทบาทการจัดบุคลากรเข้าทำงาน
 - 3.5 บทบาทการธำรงรักษามูลค่าบุคลากร
 - 3.6 บทบาทการพัฒนาบุคลากร
 - 3.7 บทบาทนิเทศติดตามการทำงานของบุคลากร
 - 3.8 บทบาทการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร
 - 3.9 บทบาทการดำเนินการด้านวินัยแก่บุคลากร
4. บทบาทด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย 9 บทบาทหลัก คือ
 - 4.1 บทบาทการวางแผนพัฒนาโรงเรียน
 - 4.2 บทบาทเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.3 บทบาทการบริหารงานธุรการ
 - 4.4 บทบาทการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
 - 4.5 บทบาทเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบ สนับสนุนในการทำงานของบุคคลอื่น โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีบทบาทในหลายด้าน อาทิ บทบาทผู้อำนวยการสถานศึกษา บทบาทที่ต้องทำงานร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นผู้บริหารมืออาชีพ สามารถบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุค โลกาภิวัตน์ที่ มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวและ จะต้องมีการเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยที่สำคัญ คือ

คุณภาพของคน ดังนั้นการจัดการศึกษาที่จะให้มีคุณภาพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีศักยภาพสามารถเรียนรู้และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มี จริยธรรม คุณธรรม รู้จักช่วยเหลือตนเอง สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข (สุภัทรา เอื้อวงศ์, 2557, น. 16)

คำว่าประกันในภาษาอังกฤษมี 2 คำคือ Insure กับ Assure สำหรับ Insure นั้นภาษาไทยใช้คำว่า “ประกัน” โดยมุ่งที่ประกันชีวิตประกันอุบัติเหตุประกันวินาศภัย ส่วน Assure ภาษาไทยใช้คำว่า “ประกัน” เช่นเดียวกันแต่มุ่งที่การให้ความมั่นใจแก่เจ้าของเงินว่าผลผลิตของหน่วยงานน่าจะมีคุณภาพ ดังนั้นคำว่าประกันคุณภาพ (Quality Assurance) การศึกษาของโรงเรียน จึงเป็นการให้หลักฐานข้อมูลแก่ประชาชนว่าบุคคลในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนและสาธารณชนมั่นใจว่านักเรียนน่าจะมีคุณภาพตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา (อุทุมพร จามรมาน, 2553, น. 10)

กาญจนา เวชวิฐาน และคณะ (2543, น. 11) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึงกระบวนการในการทำงานทุกขั้นตอนของ ผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้รับบริการด้านการศึกษาและสังคมมั่นใจว่าผลการดำเนินการจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

สมพงษ์ โลกเปื่อย (2544, น. 7) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึงกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครองชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

จุไร ตนานนท์ (2553, น. 13) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึงสิ่งที่ทำให้ลูกค้ำหรือนักเรียนมีคุณสมบัติเป็นที่พึงพอใจและทำให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุดในการนำไปใช้และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

สุวิมล ว่องวานิช และนงราม เศรษฐพานิช (2554, น. 10) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึงการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรม ตามภารกิจปกติขององค์กรหรือหน่วยงานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์ (2554, น. 44) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติที่จำเป็นต้องดำเนินงานเพื่อเป็นการรับประกันว่าคุณภาพของการศึกษาได้รับการรักษาไว้และส่งเสริมเพิ่มพูนการประกันคุณภาพการศึกษารวมถึงกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใดๆ ที่หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้วางไว้แล้วจะทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรม หรือแนวปฏิบัติตามภารกิจของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบในการควบคุมคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ผู้รับบริการด้านการศึกษาและสังคมมั่นใจว่าผลการดำเนินการจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

2.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตราที่ 43 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และในมาตราที่ 81 ได้บัญญัติไว้ว่า “ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ” ปัจจุบันคือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 116 ตอนที่ 74 กลลงวันที่ 19 สิงหาคม 2542 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 เป็นต้นไปพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นกฎหมายแม่บท ในการบริหารและการจัดการศึกษาและเป็นกลไกสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะในหมวด 6 มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษาที่ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกซึ่งจะมีการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีการประเมินผลภายนอกครั้งแรกของสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีการประเมินภายใน 6 ปีนับตั้งแต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมีผลบังคับใช้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2540)

การประกันคุณภาพการศึกษาถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การศึกษามีคุณภาพเพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษามีการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการนอกจากนี้การประกันคุณภาพการศึกษายังเป็นกระบวนการดำเนินการออกแบบควบคุมระบบและวิธีการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานที่กำหนดเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองชุมชนและสังคมนักเรียนที่จบการศึกษาจะมีคุณภาพตามที่กำหนดเป็นที่ยอมรับของสังคมซึ่งคณะศึกษา “การศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์” ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้มีสาระสำคัญว่าแนวโน้มการศึกษาในระยะอันใกล้นี้โรงเรียนและสถานศึกษาจะมีอิสระในการดำเนินการตัดสินใจในการบริหารสูงขึ้นมีความร่วมมือกับหน่วยงานหลากหลายขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนได้ดียิ่งขึ้นสภาพเช่นนี้สถานศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบที่จะต้องแสดงให้เห็นสังคมรับรู้ว่าได้

ใช้อำนาจหน้าที่และอิสระในการบริหารอย่างถูกต้องเหมาะสมเป็นประโยชน์แก่สังคมตามภารกิจที่สังคมคาดหวังและมอบหมายซึ่งเป็นเรื่องที่สถานศึกษาต้องสร้างความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้อีกประการหนึ่งสังคมได้ตั้งข้อสังเกตว่าคุณภาพการศึกษายังไม่เท่าเทียมกันผู้จบการศึกษาในแต่ละหลักสูตรยังไม่มีคุณภาพที่สังคมพอใจการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของสังคมขาดมาตรฐานกลางและมาตรฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันฯลฯประเด็นต่างๆ ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ว่าสังคมยังขาดความเชื่อมั่นและเชื่อถือในกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนและความรู้ความสามารถตลอดจนคุณลักษณะของนักเรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพจริงทั้งนี้จำเป็นต้องเปรียบเทียบกับพัฒนาการของประเทศต่างๆ จำนวนมากในเรื่องนี้ (กาญจนา เวชวิฐาน และคณะ, 2543, น. 13)

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญมากต่อการบริหารสถานศึกษาและหน่วยงานองค์กรต่างๆ ได้นำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเข้ามาใช้ในการประกันคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดขึ้น ในวงการศึกษาก็เช่นกันได้ใช้ระบบคุณภาพการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและเป็นที่ยอมรับต่อชุมชนและสังคมโดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

2.3 ระบบการประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพมักถูกใช้ในหน่วยงานหรือภาคองค์กรธุรกิจโดยประเทศแรกที่น่าระบบประกันคุณภาพมาใช้และพัฒนาคือประเทศอังกฤษซึ่งรู้จักกัน คือ British Standards: BS 5750 ซึ่งเป็นมาตรฐานที่สำคัญเพื่อเป็นการวางระบบขององค์กรให้เป็นระบบเดียวกัน มีการประกันคุณภาพภายในซึ่งต่อมาระบบประกันคุณภาพก็ได้ขยายแนวคิดไปอีกหลายประเทศ (อุทุมพร จามรมาน 2543, อ้างถึง สุภัทรา เอื้อวงศ์, 2557, น. 10-12) นอกจากนี้ วรรภัทท์ ภูเจริญ (2542) ได้กล่าวถึงระบบประกันคุณภาพต่างๆ ที่นำมาใช้ในวงการศึกษามีทั้งสิ้น 7 ระบบ ได้แก่

1. ระบบ International Standard Organization (ISO) มีลักษณะประสานเครือข่ายในการควบคุม เน้นหลักการ เป้าหมายและจุดประสงค์ นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงประสิทธิภาพและการผลิตงานบริการต่างๆ ที่รวมการประกันคุณภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าผลิตภัณฑ์และบริการเป็นไปตามความต้องการของลูกค้าซึ่งหัวใจของระบบ คือ ความพึงพอใจของลูกค้า (consumer satisfaction) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (continuous improvement) ความก้าวหน้าในการแข่งขัน (competitive advance) ซึ่งระบบหลักการบริหารคุณภาพจะประกอบด้วย

ISO 9000 เป็นระบบการบริหารเพื่อให้เกิดคุณภาพจะมีการเกี่ยวข้องกับการจัดการ

ISO 14000 เป็นระบบจัดการกับสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System)

ISO 18000 เป็นระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ISO 26000 เป็นระบบเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)

2. ระบบ Total Quality Management (TQM) เป็นระบบที่ปรับปรุงการวางแผนในการจัดการองค์การเพื่อทำความเข้าใจในกิจกรรมแต่ละบุคคลในแต่ละระดับให้ปรับปรุงประสิทธิภาพเพื่อแข่งขันได้ ประสิทธิภาพในการจัดการองค์การขึ้นอยู่กับในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละบุคคลเพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย โดยมีหลักการสำคัญให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงด้านคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อการบริการที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มความพึงพอใจกับผู้ที่มาใช้บริการ

3. ระบบ The Malcom Baldrige National Quality Award (MBNQA) เป็นแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพขององค์กร ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ (leadership) 2) การวางแผนกลยุทธ์ (strategic planning) 3) การให้ความสำคัญกับลูกค้าและตลาด (student, stakeholders and market focus) 4) สารสนเทศและการวิเคราะห์ (information and analysis) 5) การให้ความสำคัญแก่บุคคลและหน่วยงานย่อย (faculty and staff focus) 6) การบริหารกระบวนการ (process management) และ 7) ผลการดำเนินงาน (organizational performance result)

ซึ่งในระบบนี้จะมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ 1) ความพึงพอใจของลูกค้า (customer satisfaction) 2) ความพึงพอใจของลูกค้าเมื่อไปเปรียบเทียบกับคู่แข่ง (customer satisfaction relative to competitors) 3) การคงอยู่ของลูกค้า (customer retention) 4) ส่วนแบ่งการตลาด (market share gain) 5) การวัดความเจริญการก้าวหน้าของธุรกิจ (measures of progress) 6) คุณภาพของผลิตภัณฑ์และการบริการ (product & service quality) 7) พัฒนาการเพิ่มผลิตภาพ (productivity improvement) 8) การลดหรือขจัดความสูญเสีย (Waste elimination) 9) ผลการปฏิบัติงานของผู้ส่งมอบบริการ (supplier performance) และ 10) ผลลัพธ์ทางการเงิน (financial results)

4. ระบบ Context-Input-Process-Product (CIPP) เป็นการประเมินโดยพิจารณาความเป็นระบบด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านการดำเนินการ (Process) และด้านผลผลิต (Product)

5. ระบบ Input-Process-Output (IPO) เป็นระบบพื้นฐานที่ใช้ในทุกวงการซึ่งรวมทั้งวงการทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยพิจารณาในการดำเนินการถึงปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และปัจจัยผลผลิต (Output)

6. ระบบ Context-Input-Process-Output - Impact (CIPOI) เป็นการประเมินตามระบบและขยายการพิจารณาด้านต่าง ๆ โดยมีการดำเนินการครอบคลุม 5 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านการดำเนินการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลกระทบ (Impact)

7. ระบบ Key Performance Indicators (KPI) เป็นระบบที่พิจารณาถึงตัวบ่งชี้โดยจะกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาซึ่งอาจเป็นเกณฑ์จากระบบการประกันคุณภาพ ซึ่งจะนิยมใช้สำหรับการบริหารของผู้บริหารว่าตนบริหารดีมากน้อยเพียงใด โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ตรวจสอบความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) ใช้ในการกำหนดนโยบายในการประกันคุณภาพ 3) ใช้กำหนดมาตรฐานตัวบ่งชี้และกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพ 4) นำการบริหารไปปฏิบัติ 5) นำไปใช้ในการตรวจสอบและประเมินผล 6) ใช้ในการประชุมทบทวนในการปฏิบัติงาน และ 7) ใช้ในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสำหรับการพัฒนาการวิจัย

ทั้งนี้ (ศุภชัย เมืองรัก, อ้างถึงใน สุภัทรา เอื้อวงศ์, 2557, น. 10-13) ได้มีการนำเสนอระบบที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ โดยเชื่อมโยงคุณภาพในการบริหาร โดยมีระบบคุณภาพที่เกี่ยวข้อง 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. กรอบในการบริหารคุณภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบในการบริหาร 7S of mcKinsey, Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA), Thailand Quality Award (TQA) Public Sector Management Quality Award (PMQA) และ Total Quality Management (TQM)

2. ระบบคุณภาพและมาตรฐาน ระบบต่างๆ จะประกอบด้วย International Standard Organization (ISO), Hospital Accreditation (HA), Quality Assessment (QA), Good Manufacturing Practice (GMP) และ Hazards Analysis and Critical Control Points System (HACCP)

3. เครื่องมือในการบริหารและพัฒนาคุณภาพ เช่น 5S (Seiri, Seiton, Seiso, Seiketsu, and Shitsuke: 5ส), Bench Marking (BM), Balance Scorecard (BSC), Knowledge Management (KM), Total Productive Maintenance (TPM), Customer Relationship Management (CRM), Six Sigma (SS) ซึ่งเครื่องมือต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะถูกนำไปใช้ในระบบและกระบวนการบริหารในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้ สิ่งสำคัญในทุกกระบวนการประกันคุณภาพ คือ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนานี้ก็ได้นำเอาวงจรคุณภาพ (PDCA) ซึ่ง W Edwards Deming ทำการพัฒนาซึ่งมาจากวงจรที่คิดค้นขึ้นมาจาก วอลเตอร์ ชิวฮาร์ต (Walter Shewhart) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานประกอบด้วยขั้นตอนที่ดำเนินการเป็นวงจร ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) เป็นการวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมาย กำหนดขั้นตอนและวิธีการรวมถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายจะต้องเป็นไปตามนโยบายของวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กรเพื่อให้เกิดการพัฒนาในทิศทางเดียวกัน การวางแผนต้องกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัด และเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานเพื่อใช้ในการประเมินความสำเร็จของการดำเนินการ

2. การปฏิบัติตามแผน (Do) เป็นการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนและมาตรฐานที่กำหนด ก่อนปฏิบัติต้องศึกษาข้อมูล ทราบวิธีการและขั้นตอนจะต้องดำเนินไปตามแผนต้องเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลเพื่อจะนำไปใช้ในขั้นตอนต่อไป

3. การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check) เป็นการตรวจสอบประเมินผล การดำเนินงาน ทั้งด้านกระบวนการและผลลัพธ์ว่าเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของงาน

4. การปรับปรุงแก้ไข (Act) เป็นการปรับปรุงแก้ไขปัญหาจากการที่ได้ตรวจสอบแล้วเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำอีก การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องจะเป็นการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดคุณภาพให้มากขึ้นต่อไป

สรุปได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพเป็นระบบที่มีองค์กรทำหน้าที่ในการประเมิน ติดตามตรวจสอบและรายงานผลในการดำเนินการเชื่อมโยงคุณภาพสู่การบริหารงานที่มีคุณภาพ ซึ่งมีอยู่หลายระบบขึ้นอยู่กับประโยชน์ของการนำไปใช้โดยมีองค์ประกอบใน 3 ประเด็น คือ กรอบในการบริหารคุณภาพ ระบบคุณภาพและมาตรฐานเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาคุณภาพโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) มาเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน

2.4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

จากปัญหาของประเทศในด้านการศึกษา ทำให้มีการทบทวนเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดไว้ในมาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยให้ยึดระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่กฎกระทรวง (สุภัทรา เอื้อวงศ์, 2557, น. 10-29)

1. ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นระบบในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย

1.1 การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโดยบุคลากรจากภายในสถานศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัดมีหน้าที่กำกับดูแล

1.2 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและจัดทำรายงานพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดในการการพัฒนา

1.3 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการในการพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยกำหนดมาตรฐาน จัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งต้องสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าทุกคนจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน

จุดมุ่งหมายและหลักการสำคัญในสถานศึกษาของการประกันคุณภาพภายใน มี 3 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, น. 11)

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นมาตรฐาน โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการและให้เป็นที่มาของทุกคนในสถานศึกษา มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

3. การประกันคุณภาพ เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาโดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลร่วมกันพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างแท้จริง

กระบวนการประกันคุณภาพภายใน มีกิจกรรมในการดำเนินการตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ 3 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, น. 7)

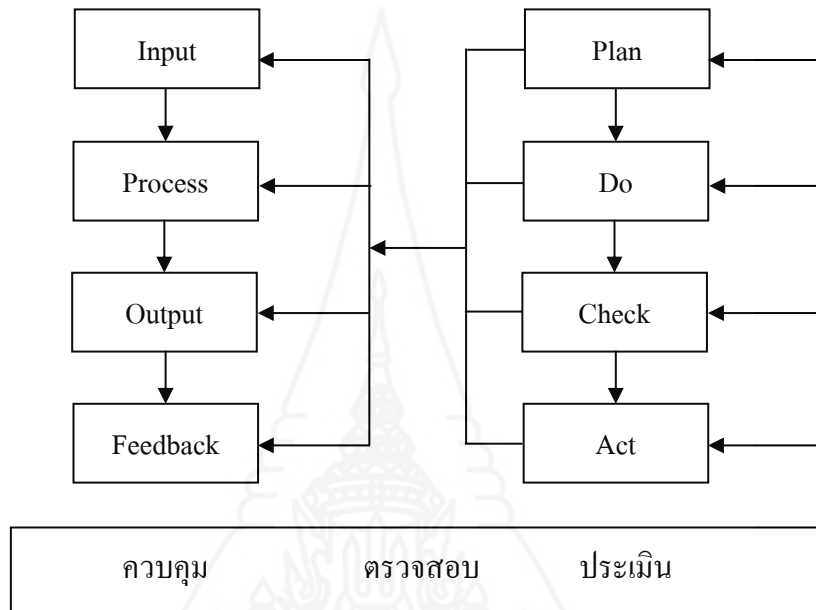
1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐาน

2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลในการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโดยสถานศึกษาเองและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับกระทรวง

ในการประกันคุณภาพนอกจากที่กล่าวมาแล้วยังต้องเอาระบบการพัฒนาตามวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้เพื่อเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ซึ่งกระบวนการประกันคุณภาพภายใน มีความสัมพันธ์กับวงจรคุณภาพและระบบบริหาร ดังนี้

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรคุณภาพกับระบบบริหารและกระบวนการประกันคุณภาพ

ที่มา:สุภัทรา เอื้อวงศ์ (2557, น. 10-30)

ระบบการประกันคุณภาพภายนอกเป็นระบบการดำเนินการเพื่อรับรองมาตรฐานและมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ประกอบด้วย

1. การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินผล ติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและพัฒนามาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษา

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการติดตามการตรวจสอบการดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพหลังจากได้รับการประเมินภายนอก สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกปีอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นความสำคัญไปที่ผู้เรียน โดยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและชุมชน สถานศึกษาต้องทำรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี และสถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปประกอบในการจัดทำ แผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

จุดมุ่งหมายและหลักการประกันคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย (สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2553, น. 1)

1. เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ยึดหลักความโปร่งใส เทียบตรงและเป็นธรรม มีข้อมูลตรงกับสภาพความเป็นจริงและตรวจสอบได้
3. สร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมายและหลักการ การศึกษาของชาติโดยให้มีเอกภาพในเชิงนโยบายโดยสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายได้
4. ร่วมมือกับสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา
5. มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการประเมินคุณภาพในการจัดการศึกษาของ รัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาอื่น ๆ
6. คำนึงถึงความเป็นอิสระและเสรีภาพทางวิชาการรวมถึง เป้าหมาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ ปรัชญา ปณิธานของสถานศึกษา

ตารางที่ 2.1 ความแตกต่างระหว่างระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก

หัวข้อ	ระบบการประกันคุณภาพภายใน	ระบบการประกันคุณภาพภายนอก
วัตถุประสงค์	เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและ พัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ	เพื่อรับรองมาตรฐานและมุ่งพัฒนา คุณภาพการศึกษาทุกระดับ
ผู้รับผิดชอบ	สถานศึกษา/หน่วยงานต้นสังกัด	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สม ศ.)
องค์ประกอบ	1) การประเมินคุณภาพภายใน 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1) การประเมินคุณภาพภายนอก 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา

ที่มา: สุภัทรา เอื้อวงศ์ (2557, น. 10-32)

จะเห็นได้ว่าการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกมีความแตกต่างกันทั้งในด้านวัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบและองค์ประกอบซึ่งทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกเป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการให้ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

2.5 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.5.1 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการติดตามตรวจสอบและตัดสินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาซึ่งจะทำให้เกิดสารสนเทศที่สะท้อนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาอันจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอนมีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงานหาจุดเด่นจุดที่ต้องปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงตามแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหลักการสำคัญดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, น. 11)

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายในคือการที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหายโดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่กระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจนทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวางแผนติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุงช่วยกันคิดช่วยกันทำช่วยกันผลักดันเพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองสังคมและประเทศชาติ

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพอันก่อให้เกิดผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพมีแนวทางการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือการควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพโดยใช้หลักการและกระบวนการบริหารงานอย่างเป็นระบบประกอบด้วยการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการพัฒนาปรับปรุง (Action) ภายใต้หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคือจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาก็เพื่อให้สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการและความคาดหวังของสังคม

2.5.2 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องเดียวกับกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือวงจร PDCA ที่ผู้บริหารทราบกันดีอยู่แล้วการประกันคุณภาพภายในจึงไม่ใช่เรื่องใหม่และจะต้องไม่แปลกแยกจากการทำงานตามปกติของสถานศึกษาแต่จะเป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันนั่นเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานและแนวทางการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2554, น. 12)

1. การเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายในควรเตรียมในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

ปัญหาสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคือการที่บุคลากรในสถานศึกษายังเข้าใจไม่ชัดเจนว่าการประกันคุณภาพภายในก็คือการบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานตามปกติและเป็นงานที่ต้องทำอยู่แล้วจึงทำให้รู้สึกว่าเป็นการเพิ่มภาระ นอกจากนี้บุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นกับการเน้นคุณภาพและวิธีการทำงานที่มีการตรวจสอบบางครั้งจึงเกิดการต่อต้านจำเป็นต้องสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ความเข้าใจกับบุคลากรเป็นอันดับแรกโดยดำเนินการดังนี้

1.1.1 การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีมการประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องที่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันทำเป็นทีมจึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่ายมองเห็นคุณค่าและมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกับเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

ถ้าบุคลากรยังมีความเข้าใจแตกต่างกันไปคนละทิศคนละทางและไม่มีทัศนคติที่ดี การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาก็จะทำให้สำเร็จได้ยากด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นที่จะต้องปรับความคิดของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ให้อยู่ในระดับเดียวกันก่อน

1.1.2 การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามูลนิธิส่วนใหญ่ยังเข้าใจวิธีการประกันคุณภาพภายในค่อนข้างน้อยและไม่รู้ว่า จะดำเนินการอย่างไรในแต่ละขั้นตอนรวมทั้งยังขาดทักษะในการประเมินตนเองจึงควรฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการประกันคุณภาพได้

1.1.3 การแต่งตั้งกรรมการถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในจะเป็นภารกิจของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาแต่ในการดำเนินงานจำเป็นจะต้องมีผู้รับผิดชอบในการประสานกำกับดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงกันเป็นทีมโดยผู้มีส่วนรับผิดชอบที่สำคัญที่สุดคือหัวหน้าสถานศึกษาซึ่งควรดำเนินการร่วมกับบุคลากรหลักที่ได้รับมอบหมายในรูปของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการตั้งคณะกรรมการควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรอยู่ในคณะกรรมการที่รับผิดชอบการพัฒนาและการประเมินคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นเช่นผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ประจำวิชาควรเป็นกรรมการที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพด้านการเรียนการสอนด้านครู และผู้เรียนผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารและอาจารย์ฝ่ายบริหารควรเป็นกรรมการที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพเกี่ยวกับกระบวนการบริหารและเกี่ยวกับผู้ที่ทำงานด้านการบริหารจัดการเป็นต้น และมีคณะกรรมการกลางซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของกรรมการคณะต่างๆ เพื่อประสานและรับผิดชอบ ในภาพรวมทั้งหมดการมีคณะกรรมการตามโครงสร้างการบริหารและให้บุคลากรรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานในภารกิจของตนเองจะทำให้ระบบการประกันคุณภาพภายในหล่อหลอมเข้ากับการทำงานตามภารกิจของมูลนิธิซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณภาพด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรด้านกระบวนการและด้านผู้เรียน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาครบด้านครบทุกด้าน

2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอนคือการวางแผนการปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบประเมินผลและการพัฒนาปรับปรุงซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกขั้นตอนโดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

2.1 การวางแผน การวางแผนเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพในการวางแผนต้องมีการกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงานผู้รับผิดชอบงานระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้เพื่อทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่

ต้องการสำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นจะต้องมีการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษาชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อใช้เป็นแม่แบบสำหรับกำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนต่างๆ ได้แก่แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษาแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาแผนงบประมาณในการจัดทำแผนต่างๆนั้นควรวางแผนการประเมินผลไปพร้อมกันด้วยเพื่อใช้กำกับตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนเพียงใดโดยมีการตั้งเป้าหมายว่าจะประเมินเรื่องใดใช้วิธีการรูปแบบอย่างไรในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแผนการประเมินที่ดีควรสอดคล้องเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานตามปกติในชีวิตประจำวันของผู้บริหารครูและนักเรียนนอกจากนี้ควรต้องคิดงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผน จัดทำเป็นแผนงบประมาณทั้งรายรับรายจ่ายของสถานศึกษาในการวางแผนใดๆ ก็ตามจะมีขั้นตอนการวางแผนที่สำคัญคือ การกำหนดเป้าหมายการจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมายการกำหนดแนวทางการดำเนินงานการกำหนดระยะเวลาดำเนินการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 การกำหนดเป้าหมายเป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาซึ่งควรครอบคลุมคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้เรียนที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนทรัพยากรสภาพแวดล้อมการประเมินผลการกำกับตรวจสอบและการรายงาน

2.1.2 การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมายจะช่วยให้การวางแผนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพราะสถานศึกษาจะได้ทราบว่าเป้าหมายต่างๆ ที่ต้องการนั้นเป้าหมายใดสำคัญมากน้อยกว่ากันเพียงใดเพื่อกำหนดกิจกรรมบุคลากรทรัพยากรและช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการในการพัฒนาเป้าหมายนั้นๆ ให้เหมาะสมสถานศึกษาบางแห่งที่ไม่ได้ตั้งเป้าหมายเพิ่มเติมนอกเหนือจากเป้าหมายหรือมาตรฐานของต้นสังกัดและมาตรฐานประเมินภายนอกซึ่งเป็นมาตรฐานหลักที่ต้องทำอยู่แล้วอาจไม่เห็นความจำเป็นของการจัดอันดับความสำคัญก็อาจข้ามขั้นตอนนี้ไปได้แต่สำหรับสถานศึกษาที่มีความต้องการเฉพาะของชุมชนท้องถิ่นและของสถานศึกษาเพิ่มขึ้นหลายเป้าหมายหรือสถานศึกษาบางแห่งมีบุคลากรและทรัพยากรจำกัดอาจใช้การจัดอันดับความสำคัญเป็นเทคนิคที่ช่วยตัดสินใจให้การทำงานมีประสิทธิภาพ โดยอาจมุ่งดำเนินการบางเป้าหมายหลักก่อนแต่เป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาเป้าหมายอื่นตามมาพร้อมกันไปด้วย

2.1.3 การกำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงานเป็นการนำเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรมมาทำให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติโดยคิดโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการรวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจนด้วยการคิดโครงการหรือกิจกรรมนั้นไม่จำเป็นต้องคิดโครงการให้ได้จำนวนมากหรือไม่จำเป็นว่าทุกเป้าหมายต้องมีโครงการเฉพาะของเป้าหมายนั้นในทางปฏิบัติจริงหากสามารถคิดโครงการที่ทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้สำเร็จและเป้าหมายนั้นเอื้อต่อการพัฒนาเป้าหมายอื่นต่อไปได้ก็อาจขยายโครงการนั้นโดยจัดกิจกรรมในโครงการนั้นเพิ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอื่นๆ ต่อไปได้ด้วยเป็นการทำงานแบบบูรณาการซึ่งจะเป็นการคิดโครงการที่ดีและมีประโยชน์เชื่อมโยงกันอีกทั้งไม่เป็นการสร้างงานให้บุคลากรมากเกินไปโดยเฉพาะบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กและยังทำให้สามารถระดมคนและทรัพยากรเพื่อมุ่งดำเนินการในเรื่องที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ดีกว่าไปกระจายคนและทรัพยากรไปทำโครงการเล็กๆ น้อยๆ มากมาย

2.1.4 การกำหนดระยะเวลาในการทำแผนควรมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ในแผนด้วยการกำหนดระยะเวลาจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพราะผู้ปฏิบัติจะได้ทราบว่าจะงานใดควรจะต้องดำเนินการให้เสร็จเมื่อไรต้องเร่งดำเนินการก่อนหรืออาจรอได้และยังประโยชน์ต่อผู้บริหารหรือผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแลจะได้ติดตามงานได้ว่ามีความก้าวหน้าตามแผนเพียงใด

2.1.5 การกำหนดงบประมาณควรคิดงบประมาณที่จะต้องใช้ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์รวมทั้งค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ตามแผนอย่างรอบคอบและให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุดโดยคำนึงถึงความเพียงพอและความเหมาะสมระหว่างรายรับรายจ่ายเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมายโดยมีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

2.1.6 การกำหนดผู้รับผิดชอบการกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนหรือในกิจกรรมและโครงการต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้แผนดังกล่าวสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงควรกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่าเรื่องใดเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของใครบ้าง

2.2 การปฏิบัติตามแผนเมื่อสถานศึกษาได้มีการวางแผนการปฏิบัติงานเรียบร้อยแล้วแล้วบุคลากรก็ร่วมกันปฏิบัติงานตามแผนและในระหว่างการดำเนินงานต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและควรคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างแท้จริงโดยผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนดูแลให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้

การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคอยควบคุมกำกับติดตามทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวดหรือฝ่าย เพื่อส่งเสริมให้มีการดำเนินการตามแผนตลอดจนให้การนิเทศอย่างสม่ำเสมอ โดยผู้บริหารอาจให้การนิเทศเองหรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านมาให้การนิเทศหรือส่งบุคลากรไปฝึกอบรมเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอนการประเมินตนเองและทักษะในด้านต่างๆ

2.3 การตรวจสอบประเมินผลการซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่สามารถที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใดต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้างผู้บริหารและครูที่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพที่ถูกต้องจะตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผลไม่กลัวการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินตนเองซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งเพื่อการพัฒนาไม่ใช่การตัดสินถูก-ผิด ไม่ใช่การประเมินเพื่อประเมินและไม่ใช่เรื่องยากไม่ต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินมากมายแต่เป็นการประเมินในงานที่ทำอยู่เป็นประจำเครื่องมือที่ใช้ อาจเป็นสิ่งที่มียู่แล้วไม่ต้องสร้างขึ้นใหม่เช่นสถิติที่เป็นข้อมูลพื้นฐานของฝ่ายบริหารผลงานหรือการบ้านตลอดจนการทดสอบย่อยของผู้เรียนในชั้นเรียนซึ่งเป็นข้อมูลที่ครูมีอยู่แล้วเพียงแต่จัดเก็บให้เป็นระบบมากขึ้นเท่านั้น รายละเอียดในการตรวจสอบประเมินผลจากการสรุปสังเคราะห์กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลภายใน ตามพื้นฐานแนวคิดของการประเมินที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Evaluation) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในการตรวจสอบประเมินผลประกอบด้วย การวางแผนการประเมิน การจัดทำหรือจัดหาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมาย และการตรวจสอบหรือปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานผลการประเมินสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรและใช้ในการวางแผนครั้งต่อไป รวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ ได้แก่การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรการวางแผนในระยะต่อไปการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้เป็นต้น

2.5 การจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการตามแผนและมีการประเมินผลภายในเสร็จเรียบร้อยแล้วในช่วงปลายปีการศึกษาจะต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีเพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม ได้ทราบไม่ว่าจะเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษาผู้ปกครองหรือชุมชนหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ประเมินภายนอกเพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาและพร้อมที่จะรับการประเมินจากภายนอกโดยดำเนินการดังนี้คือรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐาน

การศึกษาและเขียนรายงานการรายงานผลการประเมินและเนื้อหาสาระที่ต้องการสื่อสารควรมี 2 แบบ ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้รับข้อมูลแบบแรกเป็นรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วนเน้นในเชิงวิชาการเพื่อใช้สำหรับหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ประเมินภายนอกส่วนแบบที่สองเป็นการรายงานสรุปเพื่อเผยแพร่ให้กลุ่มผู้ปกครองและชุมชน โดยนำเสนอในลักษณะการบรรยายใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีความยาวไม่มากซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองรับรู้ข้อมูลของสถานศึกษาได้มากขึ้นเนื้อหาสาระที่ควรนำเสนอในรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปีประกอบด้วยข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษาวิสัยทัศน์ เป้าหมายหรือมาตรฐานและแผนงานของสถานศึกษาผลการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้สรุปผลการประเมินของมาตรฐานแต่ละด้านและภาคผนวก

2.5.3 การประเมินผลภายในกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประเมินผลภายใน (Internal evaluation) หมายถึงกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง (self-evaluation) และควรทำเป็นกิจกรรมหนึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (Wilcox 1992) ลักษณะสำคัญของการประเมินผลภายในของสถานศึกษาคือสถานศึกษาประเมินตนเองตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองและพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบจากการประเมินภายนอกอีกด้วย

จากความหมายของการประเมินผลภายในแสดงให้เห็นว่าการประเมินผลภายในเป็นกิจกรรมที่สำคัญของการบริหารงานที่เป็นระบบและเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการประเมินผลภายในมีประโยชน์ต่อการวางแผนและบริหารงานสรุปได้ดังนี้ (สมคิด พรหมจ้อย และสุพักตร์ พิบูลย์, 2554, น. 12)

1. ทำให้ทราบจุดแข็งจุดอ่อนของตนเอง
2. ช่วยให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของตนเอง
3. ช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ

เกี่ยวกับการกำหนดแผนงานและโครงการและตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดทำกิจกรรมต่างๆ

4. เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อการกิจที่ได้รับมอบหมายจากชุมชน
5. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรค

ของการดำเนินงานที่นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ

6. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินงานของสถานศึกษา

7. เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเพราะการประเมินผลภายในด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงานจุดเด่นจุดด้อยและนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

8. รายงานผลการประเมินให้สาธารณชนทราบและได้ข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนาหน่วยงานต่อไป

การดำเนินงานด้านการประเมินผลภายในมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2554, น. 24)

กิจกรรมที่ 1 การเตรียมความพร้อมทีมงานที่ต้องดำเนินการดังนี้สำรวจความพร้อมของบุคลากรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน เตรียมงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกในการประเมินจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานและกำกับติดตามการประเมินผลภายใน

กิจกรรมที่ 2 การศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา กระบวนการประเมินภายในไม่ใช่การทำงานที่เป็นการเพิ่มภาระให้กับบุคลากรในสถานศึกษาแต่เป็นงานที่ต้องทำเป็นประจำและถือเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติที่จะต้องมีการตรวจสอบพัฒนาปรับปรุงตนเองอยู่ตลอดเวลาดังนั้นก่อนทำการประเมินผลภายในควรมีการศึกษาสภาพการดำเนินงานของตนเองว่าอยู่ ณ จุดใดและศึกษาข้อมูลด้านการประเมินผลที่เคยมีการดำเนินการไว้แล้วเพื่อกำหนดกรอบการประเมินต่อไปว่าต้องประเมินตนเองในด้านใด

กิจกรรมที่ 3 การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาประกอบด้วยงานต่อไปนี้สำรวจความเข้าใจของบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาและสำรวจสภาพการประเมินผลภายในของสถานศึกษา

กิจกรรมที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินทีมงานที่ต้องดำเนินการดังนี้ตั้งคำถามประเมินและสำรวจข้อมูลที่สถานศึกษามีอยู่แล้วและนำมาใช้ประเมินได้

กิจกรรมที่ 5 การกำหนดกรอบการประเมินกรอบการประเมินเป็นแนวทางที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละตัวบ่งชี้การกำหนดกรอบการประเมินต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ ลักษณะและธรรมชาติของตัวบ่งชี้ ประเภทของวิธีการที่ใช้ในการประเมินเงื่อนไขที่มีต่อการเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดแหล่งผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสมใน การประเมินแต่ละ

ตัวบ่งชี้ การกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บข้อมูลการ กำหนดขนาดตัวอย่าง การกำหนดระบบการจัดเก็บข้อมูลและการกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

กิจกรรมที่ 6 การกำหนดเกณฑ์การตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับหน่วยงานนั้นๆว่าจะกำหนดระดับใดจึงจะเหมาะสมกับสภาพหน่วยงานของตน โดยในช่วงแรกอาจกำหนดเกณฑ์ค่อนข้างต่ำแล้วค่อยปรับให้สูงขึ้นเรื่อยๆ ก็ได้หรืออาจกำหนดเกณฑ์ครั้งแรกให้อยู่ในมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับเลยก็ได้

กิจกรรมที่ 7 การกำหนดวิธีการเก็บข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล การดำเนินงานของสถานศึกษามีหลายประเภทได้แก่ แบบทดสอบแบบสอบถาม แบบสังเกตแบบ บันทึกรายข้อมูลแต่เครื่องมือที่ใช้ส่วนมากจะเป็นแบบสอบถามและแบบบันทึกข้อมูลจากการสังเกต เครื่องมือต้องมีความตรงความเที่ยงและครอบคลุมเนื้อหาทำให้สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน

กิจกรรมที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บสามารถแทน คุณลักษณะด้วยค่าหรือตัวเลขการจัดประเภทของข้อมูลอาจแยกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่คือข้อมูลเชิง ปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณทำได้โดยใช้วิธีการทางสถิติ อาจใช้ สถิติภาคบรรยายเช่นความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ อาจใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

กิจกรรมที่ 9 การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาผลที่ได้จาก การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์จะทำให้ทราบว่าสถานศึกษาสามารถทำงานได้ตาม เป้าหมายที่กำหนดหรือไม่และทำให้ทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาวิธีการวิเคราะห์จุด แข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาสามารถทำได้ง่ายๆ โดยการเปรียบเทียบเป้าหมายที่สถานศึกษา ต้องการบรรลุและผลการปฏิบัติงานจริงผลต่างที่เกิดขึ้นจะสะท้อนความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการ พัฒนาปรับปรุงอย่างไรก็ตามสถานศึกษาอาจมีความต้องการจำเป็นหรือปัญหาบางอย่าง ที่ เกิดขึ้นและไม่สามารถแก้ไขได้พร้อมกัน ในขณะที่เดียวกันดังนั้นจึงควรจัดลำดับความสำคัญของ ความต้องการจำเป็นเหล่านั้นเพื่อจะได้วางแผนการแก้ไขปัญหาในจุดที่มีความจำเป็นเร่งด่วนก่อน

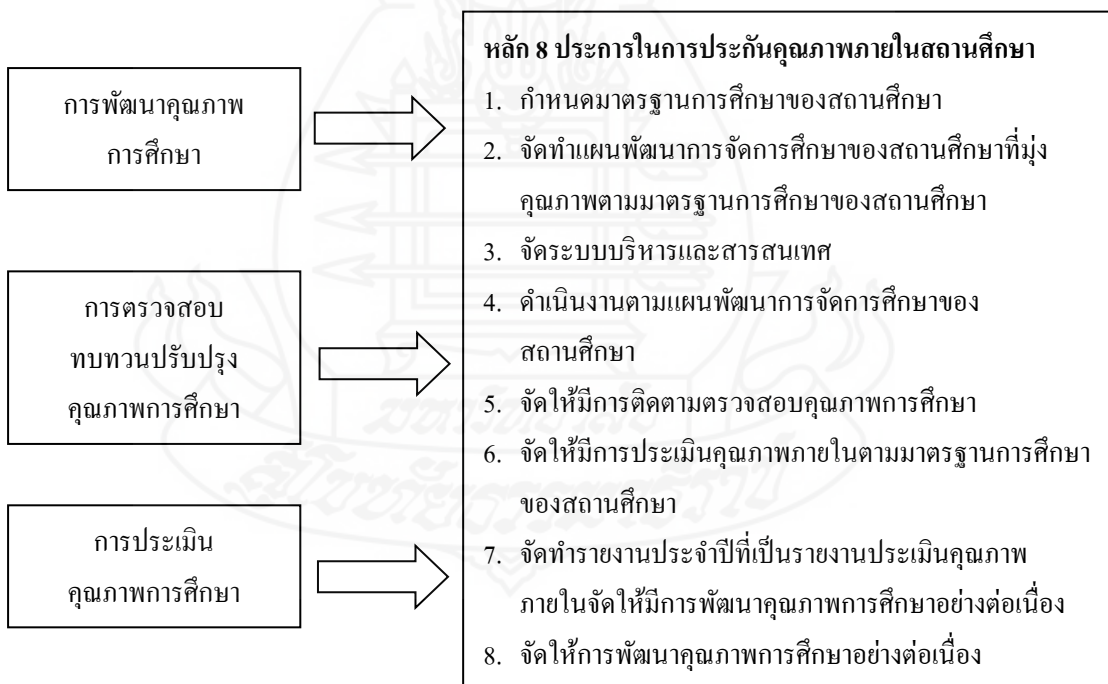
กิจกรรมที่ 10 แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาจากจุดอ่อนของสถานศึกษาที่ ค้นพบจะต้องนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขปรับปรุงเมื่อทราบสาเหตุ ของ ปัญหาสถานศึกษาควรระดมความคิดจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องมาช่วยกันหาวิธีแก้ไขปัญหา

กิจกรรมที่ 11 การทำรายงานผลการประเมินตนเองผลการประเมินคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องนำมารายงานในแบบรายงานตนเองเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับ ทราบรายงานผลการประเมินตนเองมีประโยชน์ทั้งการใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดำเนินงาน ได้ดีขึ้นและใช้เพื่อแสดงให้เห็นสาธารณชนหรือคณะกรรมการประเมินได้รับทราบความก้าวหน้าใน

การดำเนินงานของสถานศึกษาในการทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาสามารถกำหนดแบบรายงานการประเมินตนเองตามที่เหมาะสมประกอบด้วยเนื้อหาสาระหลายส่วนได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา สภาพการดำเนินงานที่ผ่านมา วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลภายใน ผลการดำเนินงานแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานภาคผนวก

กิจกรรมที่ 12 การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเองในการประเมินเมื่อได้ดำเนินการแล้วจะต้องนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าแนวทางการใช้ประโยชน์ จากการประเมินตนเองมี 2 ประการคือใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้นและใช้เพื่อแสดงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบผลการดำเนินงานของสถานศึกษาซึ่งเป็นการแสดงความรับผิดชอบของสถานศึกษาต่อการดำเนินงานให้การศึกษาตามที่ชุมชนคาดหวัง

จะเห็นได้ว่ากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินผลภายในประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆที่มีความสัมพันธ์กันโดยสรุปการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีกิจกรรมสำคัญ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.5.4 บทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เนื่องจากการประกันคุณภาพภายในมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของพ่อแม่ผู้ปกครองชุมชนและสังคมในขณะเดียวกัน สถานศึกษาที่มีคุณภาพก็จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนพ่อแม่ผู้ปกครองชุมชนและสังคมด้วยเหตุนี้การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นเรื่องที่ผู้ได้รับประโยชน์และผู้เกี่ยวข้องควรเข้ามามีบทบาทร่วมกันไม่ใช่เป็นเรื่องของบุคลากรในสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวถึงแม้ว่าบุคลากรในสถานศึกษาควรจะเป็นแกนหลักและมีหน้าที่โดยตรงในการประกันคุณภาพภายในก็ตาม สำหรับบทบาทของผู้เกี่ยวข้องซึ่งรวมทั้งผู้รับผิดชอบโดยตรงอันได้แก่บุคลากรของสถานศึกษาและบุคคลอื่นที่เข้ามามีส่วนร่วมสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, น. 50)

1. บทบาทเดิม

ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาส่วนใหญ่มักจะจัดการศึกษาโดยไม่เน้นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบางแห่งอาจจะจัดการเรียนการสอนโดยไม่ค่อยมีการวางแผนบางแห่งอาจจะมีการวางแผนแต่ไม่มีการตรวจสอบประเมินผลและไม่ได้นำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ควรนอกจากนั้นยังเป็นการจัดการเรียนการสอน โดยครูเป็นหลักในขณะที่ผู้บริหารไม่ได้เข้ามาช่วยจัดการและส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกระบวนการประกันคุณภาพรวมทั้งไม่ได้ให้บุคคลหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร

2. บทบาทที่พึงประสงค์

ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชน เขตพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ควรเข้ามามีบทบาทร่วมกันในการประกันคุณภาพภายในดังนี้

2.1 ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารจัดการส่งเสริมสนับสนุนให้คำปรึกษาแนะนำอำนวยความสะดวกให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยผู้บริหารควรจะเป็นแกนนำในการจัดทำแผนรวมทั้งกำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผนการนำผลการประเมินตนเองมาใช้ในการปรับปรุงสถานศึกษาและการรายงานผลให้สาธารณชนทราบ

2.2 ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินตนเองในการจัดการเรียนการสอนและการทำงานที่มีการวางแผนและเป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษาและจุดมุ่งหมายหลักการหรือมาตรฐานการศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการกำกับส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครูตามหน้าที่ที่กำหนดในมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

2.4 ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยให้ข้อคิดเห็นให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนและให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนที่บ้าน

2.5 ชุมชนมีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมให้และใช้ข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมายจัดทำแผนพัฒนา ตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงสถานศึกษา

2.6 เขตพื้นที่และหน่วยงานที่กำกับดูแลมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและการสนับสนุนทรัพยากรรวมทั้งกำกับติดตามให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามแผนพัฒนาสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา

2.7 สื่อมวลชนมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลในเชิงสร้างสรรค์เช่นรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน

3. ผลที่ผู้มีส่วนร่วมจะได้รับ

3.1 ผู้เรียนและผู้ปกครอง มีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3.2 ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพมีการทำงานที่เป็นระบบโปร่งใสมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้มีประสิทธิภาพและเน้นคุณภาพได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน

3.3 ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและมีความโปร่งใสเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชนตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

3.4 กรรมการสถานศึกษาได้ทำงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมเป็นผู้ที่ทำประโยชน์และมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษาและคุณภาพทางการศึกษาให้แก่เยาวชนและชุมชนร่วมกับผู้บริหารและครูสมควรถูกได้รับความไว้วางใจให้มาเป็นกรรมการสถานศึกษา

3.5 หน่วยงานที่กำกับดูแลได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนเองซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระในการกำกับดูแลสถานศึกษาและก่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพทางการศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษา

3.6 ชุมชนสังคมและประเทศชาติได้เยาวชนและคนที่ดีมีคุณภาพ และศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาองค์กรชุมชนสังคมและประเทศชาติต่อไป

2.5.5 ยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการบริหารและเป็นการทำงานตามปกติก็ตามแต่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพเสมือนกับเป็นการปฏิรูปกระบวนการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาโดยมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2554)

1. ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นแกนหลักในการบริหารและดำเนินการร่วมกับแกนนำอื่นๆ เพื่อช่วยผลักดันส่งเสริมสนับสนุนและประสานให้บุคลากรในสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจากภายนอก ร่วมกันทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองของสถานศึกษาให้ผสมผสานกับการวางแผนการดำเนินงานและการปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นระบบครบวงจรรวมทั้งกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานดังกล่าวอย่างต่อเนื่องภาวะผู้นำและความตระหนักของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบและเงื่อนไขสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญเข้ามาบริหารจัดการและมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรกและคอยติดตามกำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานให้มีความต่อเนื่อง

2. ยุทธศาสตร์การทำงานเป็นทีม

การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะและไม่ใช่เป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำแต่เป็นเรื่องที่ทุกคนต้องร่วมกันทำงานอย่างต่อเนื่องและมีความเชื่อมโยงระหว่างภารกิจต่างๆ ของสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการด้านบริหาร ด้านกิจการนักเรียนฯลฯ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ โดยจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายวางแผนการทำงานออกแบบการประเมินตนเองแล้วช่วยกันทำพัฒนาปรับปรุง โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปรึกษาหารือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันการทำงานเป็นทีมจะทำให้บุคลากรรู้สึกอบอุ่น สบายใจ และมีเพื่อนร่วมทางไม่โดดเดี่ยวซึ่งถ้าสถานศึกษามีการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็งก็จะทำให้การประกันคุณภาพภายในมีความต่อเนื่องและยั่งยืน ถึงแม้จะเปลี่ยนผู้บริหารหรือบุคลากรบางคนก็ยังดำเนินการต่อไปได้เพราะทีมงานยังอยู่

3. ยุทธศาสตร์การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ

การที่สถานศึกษาจะมีการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็งได้นั้นทุกคนในทีมจะต้องมีความตระหนักและมองเห็นความสำคัญของการประเมินตนเองว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการทำงานคุณภาพของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนซึ่งมีความสำคัญต่ออนาคตของสถานศึกษาและประเทศชาติรวมทั้งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจมีการประเมินตนเองก็คืองานในหน้าที่นั่นเอง ไม่ใช่งานที่เป็นภาระเพิ่มเติมนอกจากนั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพภายในด้วยจึงจำเป็นต้องสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษาโดยการจัดประชุมชี้แจงและฝึกอบรมการเรียนรู้จากเอกสารและคู่มือต่างๆ โดยผู้บริหารก็ต้องแสดงความตระหนักให้ผู้อื่นเป็นแบบอย่างและเข้ามามีส่วนร่วม

4. ยุทธศาสตร์การกำหนดผู้รับผิดชอบ

ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษาที่ร่วมกันทำงานเป็นทีมนั้นจำเป็นจะต้องมีผู้รับผิดชอบในการประสานและกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความมั่นใจในการดำเนินงานจึงควรมอบหมายให้มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อเป็นตัวกลางในการประสานกำกับดูแลให้มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการดำเนินงานให้เชื่อมโยงกันโดยคณะกรรมการดังกล่าวอาจจะใช้คณะกรรมการที่สถานศึกษามีอยู่แล้วหรือคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมาใหม่โดยพิจารณาตามโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษาเพื่อรับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่เป็นต้นว่าฝ่ายวิชาการรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพของครู กระบวนการเรียนการสอนและผู้เรียน ฝ่ายบริหารรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพของบุคลากร ฝ่ายบริหารและกระบวนการบริหารในขณะเดียวกันก็มีคณะกรรมการกลางประสานการดำเนินงานในภาพรวมซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและผู้แทนของคณะกรรมการชุดต่างๆ

5. ยุทธศาสตร์การวางแผนและการกำกับดูแล

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในจำเป็นจะต้องมีการวางแผนและการกำกับดูแลที่เป็นระบบเพื่อให้การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพโดยมีการวางแผนการกำกับดูแลและจัดให้มีการประชุมตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอเพื่อรายงานความก้าวหน้าของงานที่ทำไปแล้วและช่วยกันพัฒนางานที่จะทำต่อไป

6. ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานอกจากจะต้องทำงานเป็นทีมระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาเองแล้วจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครองชุมชนหน่วยงานในเขตพื้นที่และหน่วยงานที่กำกับดูแลในส่วนกลางเพื่อให้

ตอบสนองความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องและเป็นการระดมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อช่วยกันพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการนอกจากนั้นควรมี การประชุมปรึกษาหารือกับสถานศึกษาอื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียงกันซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพราะจะทำให้เกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันและช่วยให้สถานศึกษามีโลกทัศน์ที่กว้างขวางมากขึ้นก่อให้เกิดแนวคิดและแนวทางที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับตนเองนอกจากนั้นยังเป็นกลไกในการกระตุ้นให้สถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าเพื่อตามให้ทันคนอื่นอีกด้วย

สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีหลักการสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการอย่างเป็นระบบรวมทั้งการประเมินผลภายในโดยกำหนดบทบาทของผู้เกี่ยวข้องและคำนึงถึงยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อทำให้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

3. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศฉบับลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 5 ด้าน 15 มาตรฐาน ประกอบด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ 2554: 17)

ด้านที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ

1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ

1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ

1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น

1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/

นันทนาการ ตามจินตนาการ

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวาทิตต่อผู้มีพระคุณ

2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง

2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว

3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน

3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล

4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียน ตามความคิดของตนเอง

4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง

4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ

4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์

5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์

5.3 ผลการประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์

5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ

6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง

6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

ด้านที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

7.1 ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

7.2 ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

7.3 ครูออกแบบและการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสติปัญญา

7.4 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้

7.5 ครูมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

7.6 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียน และคุณภาพชีวิตด้วยความเสมอภาค

7.7 ครูมีการศึกษา วิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ และใช้ผลในการปรับการสอน

7.8 ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา

7.9 ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ

มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

8.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน

8.2 ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมิน หรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ

8.3 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ

8.4 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ

8.5 นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา

8.6 ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา

มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

9.1 คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด

9.2 คณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

9.3 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

10.1 หลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่น

10.2 จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ

10.3 จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถความถนัด และความสนใจของผู้เรียน

10.4 สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง

10.5 นิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงการเรียน การสอนอย่างสม่ำเสมอ

10.6 จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ

11.1 ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่น และมีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

11.2 จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

11.3 จัดห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

12.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

12.2 จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

12.3 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

12.4 ติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

12.5 นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่างต่อเนื่อง

12.6 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน
ด้านที่ 3 มาตรฐานการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

13.1 มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคลากรของสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง

13.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 4 มาตรฐานอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น

14.1 จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ วัตถุประสงค์และจุดเน้นของการจัดตั้งสถานศึกษา

14.2 ผลการดำเนินงานส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นของสถานศึกษา

ด้านที่ 5 มาตรฐานมาตรการส่งเสริม

มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนา และส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น

15.1 จัดโครงการ กิจกรรมพิเศษเพื่อตอบสนองนโยบาย จุดเน้น ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

15.2 ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย

สรุปได้ว่ามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีจำนวน 5 ด้านประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานมาตรการส่งเสริม ซึ่งในแต่ละด้านจะประกอบไปด้วยมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของแต่ละมาตรฐานซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและในการศึกษาคำนี้จะศึกษาเฉพาะมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาซึ่งประกอบไปด้วยมาตรฐานที่ 7 – มาตรฐานที่ 12 เนื่องจากเป็นมาตรฐานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนการสอน สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเฉพาะด้านที่ 2 ด้านการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานที่ 7 ระบุปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ในด้านการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล การออกแบบและการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดและประเมินผล การให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียน การศึกษา วิจัยรวมทั้งประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และจัดการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มเวลา เต็มความสามารถ มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ในด้านผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร ทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา และผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ในด้านคณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนดคณะกรรมการสถานศึกษากำกับติดตาม ดูแลรวมทั้งผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน จัดหลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสม จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลาย จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งนิเทศภายใน กำกับ ติดตามตรวจสอบ และจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มาตรฐานที่ 11

สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ ในด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยรวมทั้งจัดห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงในด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จัดระบบข้อมูลสารสนเทศติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในรวมทั้ง นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้และ จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

4. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

4.1 ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระแก้ว เขต 1 ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 3 บ้านหนองนกเขา ถนนสุวรรณศร อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ระยะทางห่างจากอำเภอเมืองสระแก้วประมาณ 5 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดสระแก้วประมาณ 1 กิโลเมตรสภาพภูมิศาสตร์ตั้งอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 256 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 3,731.997 ตารางกิโลเมตร ข้อมูล 10 มิถุนายน 2556 พื้นที่ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอเขาฉกรรจ์ อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอกลองหาดและอำเภอวังสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 51.87 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดสระแก้ว ทิศเหนือติดต่อกับ อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรีทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศและอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พื้นที่บางส่วนติดประเทศกัมพูชาทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอกบินทร์บุรี อำเภอนาดิ จังหวัดปราจีนบุรี และอำเภอ สนมชัย เขต จังหวัดฉะเชิงเทราสภาพโดยทั่วไป มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงติดต่อกัน สามารถเดินทางได้โดยสะดวก แต่เนื่องจากพื้นที่ของจังหวัดสระแก้วที่แบ่งเขตการศึกษาออกเป็น 2 เขตพื้นที่ทำให้มีลักษณะของเขตอำเภอในแนวยาวมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 29,597 คน จำนวนสถานศึกษาในสังกัด 144 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 64 โรงเรียน โรงเรียนสถานศึกษาขนาดกลางจำนวน 50 โรงเรียนโรงเรียนสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 30 โรงเรียน จำนวนบุคลากร 1,744 คน แบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน 176 คน บุคลากรครู 1,568 คน

4.2 จุดเน้นการดำเนินงานที่สำคัญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มี 3 จุดเน้นประกอบด้วย

4.2.1 จุดเน้นด้านผู้เรียน

สำหรับจุดเน้นด้านผู้เรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีจุดเน้นทั้งหมด 3 ด้านคือ

- 1) ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากลซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จดังนี้
 - (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระหลักจากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
 - (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการทดสอบระดับชาติ (NT) ด้านความสามารถทางภาษา ด้านการคำนวณและด้านการใช้เหตุผล เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
 - (3) ผู้เรียนมีความสามารถด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษตามมาตรฐานที่กำหนด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
 - (4) ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน ระดับดีขึ้นไป ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้มีมาตรการหรือโครงการให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญสู่มาตรฐานสากลโดยการจัดส่งเสริมสนับสนุนการใช้วิธีสอนและการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย แก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ส่งเสริมการสอบวัดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 2) ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม รักสามัคคีปรองดอง สามานฉันท์ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ภูมิใจในความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสมซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ดังนี้

- (1) ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาจัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ
- (2) ร้อยละ 80 ของผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
- (3) ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเข้มแข็งและป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงสารเสพติดและพฤติกรรมก้าวร้าว ฯลฯ
- (4) ร้อยละ 100 ของผู้เรียนกลุ่มเสี่ยงทางเพศ สารเสพติด พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงได้รับการแก้ไขปัญหาและสร้างภูมิคุ้มกัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้มีมาตรการ หรือ โครงการให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม รักสามัคคีปรองดอง สมานฉันท์ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ภูมิใจในความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ ให้สอดคล้องกับช่วงวัยพัฒนาการและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการจัดกิจกรรมป้องกันแก้ไขปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงทุกรูปแบบ ส่งเสริมความมีจิตอาสา จิตสาธารณะของผู้เรียนต่อท้องถิ่น ชุมชนและสังคม

3) นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นรายบุคคลซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ดังนี้

(1) ร้อยละ 100 ของผู้เรียนที่เป็นเด็กพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นรายบุคคลด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

(2) ร้อยละ 100 ของเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานและอื่นๆ ให้สามารถศึกษาในระบบการศึกษาภาคบังคับได้อย่างมีคุณภาพ

(3) ร้อยละ 100 ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้รับการส่งเสริมให้มีความเป็นเลิศ

(4) ร้อยละ 100 ของนักเรียนออกกลางคันได้รับการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาให้เข้าเรียนจนจบการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้มีมาตรการ หรือ โครงการให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นรายบุคคลส่งเสริมผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกกลุ่มให้ได้รับการศึกษาสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศจัดระบบข้อมูลนักเรียนรายบุคคลสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติให้ถูกต้องติดตามช่วยเหลือนักเรียนออกกลางคันเป็นรายบุคคล

4.2.2 จุดเน้นด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา

สำหรับจุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีจุดเน้นทั้งหมด 4 ด้านคือ

1) ครูได้รับการพัฒนาความรู้ และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริงและความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จดังนี้

(1) ครูผู้สอน ร้อยละ 100 ได้รับการพัฒนาความรู้และสมรรถนะตามความต้องการรายบุคคล

(2) ครูผู้สอน 4 กลุ่มสาระวิชาหลัก ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาตรงตามวิชาเอกที่สอนและขาดประสบการณ์รวมทั้งมีความต้องการพัฒนา ร้อยละ 100 ได้รับการพัฒนาความรู้และสมรรถนะด้วยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและฝึกปฏิบัติจริง

(3) ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบกลุ่มสาระหลัก 4 กลุ่มสาระทุกคนมีความรู้ความสามารถ ได้รับการยอมรับและให้การปรึกษาแนะนำครูให้จัดการศึกษาได้และต่อเนื่อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้มีมาตรการหรือโครงการให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริงและความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล(HR Scorecard) ระบบข้อมูลครูรายบุคคล และส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (ID plan) พัฒนาครูผู้สอน 4 กลุ่มสาระหลักด้วยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบกลุ่มสาระหลัก 4 กลุ่มสาระให้มีความรู้ความสามารถ เป็นแบบอย่างได้

2) พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วนซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จดังนี้

(1) ร้อยละ 100 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถและภาวะผู้นำสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

(2) ระบบการนิเทศภายในไม่ได้ดำเนินการหรือ/ต้องได้รับการพัฒนา

(3) ภาวะผู้นำและในการบริหารจัดการศึกษาโดยรวมต้องปรับปรุง/แก้ไขและพัฒนา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้มีมาตรการหรือโครงการให้พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วนจัดระบบข้อมูล “สุขภาพโรงเรียน” ด้วยการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนข้อมูลจากการนิเทศฯ ข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและระดับความพึงพอใจในการบริหารจัดการศึกษารายโรงเรียน จัดกิจกรรมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบแรงจูงใจอย่างเหมาะสมกรณี สถานศึกษาแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นผลสำเร็จ

3) ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพมีผลงานเชิงประจักษ์ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสมซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จดังนี้

(1) ร้อยละ 50 ของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณเป็นมืออาชีพครูดีศรีสระแก้ว “1 สถานศึกษา 1 ครู 1 นวัตกรรม”

(2) มีครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดได้รับการคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณในทุกโครงการยกย่องเชิดชูเกียรติฯ ที่หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภาคส่วนอื่นให้สิทธิ์ได้รับการคัดเลือกฯ

(3) ระดับความสำเร็จของการคัดเลือกและเสนอชื่อบุคคลและผลงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเข้ารับการคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณในระดับ สพฐ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(4) ระดับความสำเร็จในการเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลงานเชิงประจักษ์ที่ได้รับการยอมรับไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้มีมาตรการหรือโครงการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพมีผลงานเชิงประจักษ์ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสมคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณ“ครูและบุคลากรทางการศึกษามืออาชีพ” “ครูดีศรีสระแก้ว” คัดเลือก ประกาศเกียรติคุณครูและบุคลากรทางการศึกษา พร้อมชื่อบุคคลและผลงานให้ได้รับการคัดเลือกประกาศเกียรติคุณและรางวัลตามโครงการคัดเลือกของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภาคส่วนอื่น ส่งเสริมและคัดเลือกประกาศเกียรติคุณสถานศึกษาและครูที่มีผลงาน “1 สถานศึกษา 1 ครู 1 นวัตกรรม” ส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลงานทางวิชาการ/งานวิจัยและนวัตกรรม

4) องค์กรและคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมและการจัดสรรครุตระหนักและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาบรรจุใหม่/ย้ายไปบรรจุมีความสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ชุมชนและสังคมซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จดังนี้

(1) ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการให้องค์กรคณะบุคคลทุกคณะได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทภารกิจที่กฎหมายกำหนด

(2) ระดับความสำเร็จของการนำความเห็นขององค์กรคณะบุคคลทุกคณะนำไปปฏิบัติให้เกิดผลด้านการบริหารงานบุคคลอย่างเป็นรูปธรรมด้วยความโปร่งใส

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้มีมาตรการหรือโครงการให้องค์กรและคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมและการจัดสรรครุตระหนักและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาบรรจุใหม่/ย้ายไปบรรจุมีความสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ชุมชนและสังคมจัดทำแผนและปฏิทินการประชุมองค์กรคณะบุคคลทุกคณะ นำความเห็นขององค์กรคณะบุคคลแต่ละคณะแจ้งองค์กรคณะบุคคลอื่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบเพื่อให้มีแนวทางการบริหารงานบุคคลที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้มี

ส่วนเกี่ยวข้องประชุมสัมมนาองค์คณะบุคคลและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อรายงานผลการดำเนินงานให้รับทราบร่วมกัน โครงการองค์คณะบุคคลเยี่ยมสถานศึกษา เพื่อเยี่ยมชมรับทราบปัญหา กำหนดแนวทางแก้ไขและช่วยประสานความร่วมมือ ประสานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.2.3 จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

สำหรับจุดเน้นด้านด้านการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีจุดเน้นทั้งหมด 2 ด้านคือ

1) สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมและการรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน (Participation and Accountability) ซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จดังนี้

- (1) ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการประหยัดพลังงาน
- (2) อัตราการเข้าเรียน - ระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 80 - ระดับชั้น ป.1 ร้อยละ 100 - เรียนต่อ ม.1 ร้อยละ 100 - เรียนต่อ ม.ปลาย/เทียบเท่า ร้อยละ 100
- (3) ระดับความสำเร็จของการระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมทางการศึกษา
- (4) ระดับความสำเร็จของการเกื้อยอัตราค่าเลี้ยงดูและบุคลากรทางการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา
- (5) ระดับความสำเร็จของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1 ได้มีมาตรการหรือโครงการให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมและการรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน มีมาตรการประหยัดพลังงานและการใช้ทรัพยากรมาตรการการรับนักเรียนและส่งเสริมการเรียนต่อระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานการส่งเสริมสนับสนุนการระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมทางการการเกื้อยอัตราค่าเลี้ยงดูและบุคลากรทางการศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเครือข่ายภายนอก

2) สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จดังนี้

- (1) ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และหลักเกณฑ์และวิธีการกันคุณภาพภายใน

(2) ร้อยละ 100 ของสถานศึกษาผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3

(3) ระดับคุณภาพตามมาตรฐานเขตพื้นที่การศึกษา (ระดับ 5)

นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้กำหนดมาตรการหรือโครงการให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานจัดให้มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพภายใน โดย ก.ต.ป.น.และผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ ติดตามให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งระบบ โดยคณะกรรมการที่มีสัดส่วนขององค์กรคณะบุคคลและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา

4.3 ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1

กลุ่มนิเทศและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา (2557) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ไว้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาจากการประเมิน พบว่าสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 144 โรง มีการบริหารจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย 4.65 โดยมีผลการบริหารจัดการเรียงลำดับ คือ ด้านคุณภาพการสรางคมแห่งการเรียนรู้ ระดับคุณภาพดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย 4.88 ด้านอัตลัษณ์ ของสถานศึกษา ระดับคุณภาพดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย 4.80 ด้านมาตรการส่งเสริม ระดับคุณภาพดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย 4.75 ด้านการจัดการศึกษาระดับคุณภาพดีมาก คะแนนเฉลี่ย 4.45 และ ด้านคุณภาพผู้เรียนระดับคุณภาพดีมาก คะแนนเฉลี่ย 4.18 จึงอาจกล่าวได้ว่า ในการบริหารจัดการของสถานศึกษามีการดำเนินการด้านคุณภาพสรางคมแห่งการเรียนรู้ได้ดี ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญ ความจำเป็นของการเรียนรู้ ที่ต้องจัดให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาทุกสถานที สถานศึกษามีความตื่นตัวในการดำเนินการด้านอัตลัษณ์ ของสถานศึกษาได้ถูกต้องและชัดเจนขึ้น มีการจัดกิจกรรมตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อสนับสนุนด้านมาตรการส่งเสริมอย่างหลากหลาย ด้านการจัดการศึกษามีกระบวนการที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางตามมาตรา 22 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มากขึ้น แต่ยังพบปัญหาในด้านคุณภาพผู้เรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับไม่น่าพึงพอใจจึงทำให้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกไม่ได้รับการรับรองโดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ 5

จากผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ปี 2557 โดยกำหนด วิสัยทัศน์ที่จะให้ผู้เรียนมีคุณภาพคุณธรรมนำโรงเรียนไปสู่มาตรฐานมีการประสานงานมีส่วนร่วม กับสถานศึกษา มีพันธกิจที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีครูที่มีคุณภาพและเพียงพอ มีการระดมทรัพยากรและประสานการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการศึกษา ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการศึกษาอย่างเหมาะสม จัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรับวิธีการวัดและ ประเมินผลให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคุณลักษณะของพลเมืองที่ดีของโลก ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับสิทธิและ โอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพมีจิตบริการ ประสานความร่วมมือ ยึดถือความรอบรู้ เกียรติคุณความรับผิดชอบ กอบเกิดประสิทธิภาพล้ำ นำสู่การปฏิบัติร้อยรัดสามัคคี มีเป้าประสงค์เพื่อให้ ผู้เรียนมีพัฒนาการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ เป็นพลเมืองโลกที่มี คุณภาพมีความรู้คุณธรรมดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งหวังให้มีการพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ปลูกฝังคุณธรรม ความเป็นไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและห่างไกลยาเสพติดขยายโอกาสทาง การศึกษาให้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและลดอัตราการ ออกจากคันให้เป็นศูนย์ โดยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง พัฒนาครูและบุคลากรทาง การศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาหลักธรรมาภิบาล เน้น การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้กำหนดจุดเน้น 3 ประการทั้งจุดเน้นด้านผู้เรียน จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และจุดเน้นด้านการบริหารจัดการ รวมทั้งได้มีการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและกำหนดแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาเอาไว้เพื่อมุ่งที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายที่ กำหนด

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

พงศ์พันธุ์ ไชยวัฒน์ (2551, น. 83) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคมจังหวัดเชียงใหม่พบว่าแนวทางหนึ่งที่เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ก็คือ การประเมินเพื่อพัฒนาตนเองของโรงเรียนเป็นแนวคิดในการนำระบบการประเมินมาเป็นกลไกการทำงานอย่างเป็นระบบของโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานอย่างเป็นระบบซึ่งมีการวางแผน (เตรียมงาน) ดำเนินงานติดตามประเมินผลงานตามแผน จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการประเมินตนเองของโรงเรียนก็คือเพื่อให้โรงเรียนมีระบบการประเมินตนเองฝังติดแน่นในระบบการทำงานทุกอย่างของโรงเรียน อันจะเป็นผลนำไปสู่การพัฒนาเพิ่มพูนคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนการประกันคุณภาพการศึกษาจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผู้เรียนในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตรและตรงกับความมุ่งหวังของสังคมของผู้เรียนทุกระดับชั้นผู้ทรงสิทธิ์ในคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด คือ ผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชนสังคมและประเทศชาติผู้รับประกันโดยตรงคือผู้บริหารคณะครูและบุคลากรของสถานศึกษา/โรงเรียนนั่นเองส่วนผู้ร่วมรับประกันก็คือกรรมการ โรงเรียนหน่วยงานระดับกลุ่มโรงเรียนอำเภอจังหวัดกรมเจ้าสังกัดและกระทรวง โรงเรียนจำเป็นต้องมีระบบประกันคุณภาพการศึกษา

พัทธานันท์ อรยนต์ชัย (2555, น. 159-161) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งประสบการณ์ในตำแหน่งขนาดของโรงเรียนและเขตอำเภอของโรงเรียนพบว่าความคิดเห็นต่อสภาพดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหาไม่มีความแตกต่างกันผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

ของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัญหาไม่มีความแตกต่างกันผู้บริหาร โรงเรียนและครูวิชาการที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหาร โรงเรียนและครูวิชาการที่อยู่ในเขตอำเภอที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วันเพ็ญ พรหมการ (2555, น. 126-130) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของ โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาตามรายมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยของการดำเนินการสูงที่สุดไปหาค่าที่ต่ำที่สุดพบว่ามาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมาคือมาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาถัดมา มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในและอันดับสุดท้ายมาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันตามกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA พบว่าโดยภาพรวมและแต่ละขั้นตอนอยู่ในระดับมากเพื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยของการดำเนินการสูงที่สุดไปหาค่าที่ต่ำที่สุดพบว่าขั้นตอนการวางแผน (Plan) รองลงมาคือขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Do) ถัดมาเป็นขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) และอันดับสุดท้ายคือขั้นตอนการปรับปรุง (Act) 2) ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในพบว่าโดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาตามรายมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยของการดำเนินการสูงที่สุดไปหาค่าที่ต่ำที่สุดพบว่ามาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในถัดมา มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาและอันดับสุดท้ายมาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อพิจารณาปัญหาตามกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA พบว่าโดยภาพรวมและแต่ละขั้นตอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยของการดำเนินการสูงที่สุดไปหาค่าที่ต่ำที่สุดพบว่าขั้นตอนการปรับปรุง (Act) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมาคือขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) ถัดมาขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Do) และอันดับสุดท้ายคือขั้นตอนการวางแผน (Plan) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในได้ข้อสรุปโดยภาพรวมดังนี้ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน โดยเข้ามาบริหารจัดการและมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนคอยกำกับติดตามดูแลช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่องตลอดถึงพัฒนาอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีข้อมูล

สารสนเทศทางการศึกษาที่เพียงพอเพื่อนำไปวิเคราะห์วางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรสุดท้ายผู้บริหารควรให้ความสำคัญกระบวนการบริหารคุณภาพในขั้นตอนการปรับปรุง (Act) ให้มากขึ้น

วิษชุดา ทัพชัย (2555, น. 99-104) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินการในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ (1) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (2) การจัดทำและการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (3) การเตรียมการ (4) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพและ (5) ระบบบริหารจัดการและสารสนเทศ 2) ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลางเรียงลำดับการมีปัญหามากไปน้อยคือ (1) การเตรียมการ (2) การจัดทำและการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (3) ระบบบริหารจัดการและสารสนเทศ (4) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีและ (5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ 3) แนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กควรมีแนวทางในการดำเนินการคือประชุมชี้แจงและให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้กับบุคลากรเก็บข้อมูลให้ครบตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจัดสารสนเทศให้เป็นระบบจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจนแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาและรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง 4) แนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ประสบความสำเร็จควรมีแนวทางในการดำเนินการคือ กำหนดนโยบาย โดยยึดมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นหลักทำการวิเคราะห์บริบทโรงเรียน (SWOT) เพื่อให้ทราบจุดแข็งจุดอ่อนใช้วงจร PDCA ของเดมมิ่งในการพัฒนางานทั้ง 6 ระบบคือระบบการเรียนรู้ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนระบบกิจกรรมระบบพัฒนาบุคลากรระบบบริหารจัดการและระบบชุมชนสัมพันธ์

ปิยรัตน์ วงษ์กาญจนรัตน์ (2556, น. 112-113) ได้ศึกษาการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่าการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเพื่อพิจารณาทางด้านได้แก่ด้านการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญาปณิธาน/วิสัยทัศน์พันธกิจและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาด้านการพัฒนาตามจุดเน้น

และจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษาด้านการดำเนินงาน โครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษาและด้านการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานรักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอยู่ระดับมากทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรีตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่บุคลากร และขนาดของโรงเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรีตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนได้แก่ขาดความชัดเจนในการกำหนดอัตลักษณ์โรงเรียนขาดจุดเน้นและจุดเด่นที่ชัดเจนไม่มีการกำหนดโครงการพิเศษที่ชัดเจนและงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

สุเชาว์ ช้วยหาร (2556, น. 77-79) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ผลการศึกษาพบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาส่วนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศเป็นองค์ประกอบที่มีการดำเนินงานต่ำที่สุด ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่มีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาส่วนองค์ประกอบที่มีปัญหาการดำเนินงานต่ำที่สุดคือการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เพ็ญศรี พรหมพิลา (2556, น. 112-116) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของกลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของกลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากด้านที่มีการดำเนินงานมากที่สุด สามอันดับแรก คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา คือ การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในและการ

จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาส่วนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการดำเนินงานน้อยที่สุดส่วนแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของกลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ควรมีแนวทางการดำเนินการ คือ

- 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาควรเน้นอัตลักษณ์ของสถานศึกษาและให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) ควรมีการวิเคราะห์ SWOT ก่อนจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบ โครงการหรือกิจกรรม และกำหนดแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจน
- 3) ควรกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน ครูทุกคนมีส่วนในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมในการจัดการระบบสารสนเทศ
- 4) ควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการนิเทศติดตามและการรายงานผลการปฏิบัติงาน
- 5) ควรจัดทำปฏิทินการนิเทศกำหนดผู้รับผิดชอบงานการนิเทศภายในและจัดเตรียมเอกสารให้พร้อมรับการประเมิน
- 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรจัดทำเครื่องมือที่หลากหลายคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายในต้องมีความยุติธรรมโปร่งใสมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ประเมินและเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
- 7) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันสรุปข้อมูลทุกด้านตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทाराายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินตนเอง (SAR) และ
- 8) ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจสร้างความตระหนักสร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในให้เป็นการทำงานปกติมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำผลการประเมินคุณภาพภายในไปใช้วางแผนในการจัดการศึกษาต่อไปและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA

นิวัฒน์ อุ่นพิกุล (2556, น. 109-110) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดส่วนด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาตามความจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรีให้ การช่วยเหลือโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องโรงเรียน ควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างเร่งด่วน โรงเรียนควร กำหนดนโยบายแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอย่างชัดเจน และผู้บริหาร สถานศึกษาต้องร่วมกับครูในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้มีผลการประกัน คุณภาพภายในไปพัฒนาการเรียนการสอน

มานพ เสือกล้า (2557, น. 120) ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนในอำเภอลาดยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนในอำเภอลาดยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลาด ยาวจังหวัดนครสวรรค์โดยภาพรวมมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมาคือด้านการ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่องซึ่งในด้านนี้การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในมีปัญหาอยู่ใน สูงสุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ เรื่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาสรุปได้ว่ากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามี 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการ การดำเนินงานและการรายงานผลผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่และมีการปฏิบัติ ในระดับมากผลการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ สถานศึกษามี ระบบการประกันคุณภาพและดำเนินการอย่างต่อเนื่องในระดับมากมีการนำผลการประกันคุณภาพ ไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาโดยภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลางด้านงบประมาณมีปัญหาเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านบุคลากรและด้านการจัดการตามลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมเรียงตามลำดับความสำคัญควร ดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรการจัดการวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณตามลำดับ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Atria (1999, p. 60) ศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบของกระบวนการประกันคุณภาพและ แผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยซ์ต่อทัศนคติของครู โรงเรียนรัฐบาลในการทำแผนพัฒนาโรงเรียนใน เมืองรัฐชิคาโก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของกระบวนการประกันคุณภาพ

และแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยซ์ต่อทัศนคติของครูโรงเรียนรัฐบาลในเมืองรัฐชิคาโกเกี่ยวกับแผนพัฒนาโรงเรียน กระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยซ์อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงองค์กรและทฤษฎีแรงจูงใจเนื่องจากทัศนคติเป็นส่วนประกอบหลัก ในทั้งสองทฤษฎีนี้ทัศนคติของครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนผลการวิจัย พบว่า ครูมีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยซ์

Bugg (2000) ได้ศึกษาประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในมลรัฐอิลลินอยซ์ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของคณะกรรมการการศึกษาของรัฐในโครงการประกันคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาแผนที่ใช้เป็นตัวกระตุ้นการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับขอบเขตที่โรงเรียนสองแห่งใช้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงกระบวนการต่อเนื่อง ผลการวิจัย พบว่า 1) ก่อนที่จะมีการประกันคุณภาพและแผนพัฒนามาใช้ โรงเรียนทั้งสองแห่งยังไม่ได้ใช้ระเบียบโครงสร้างในการปรับปรุงโรงเรียน 2) โรงเรียนในชนบทสามารถใช้กระบวนการประกันคุณภาพ เพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาโครงสร้างการจัดระเบียบของโรงเรียน ในขณะที่โรงเรียนในเมืองไม่สามารถทำตามกระบวนการได้สำเร็จ 3) การประกันคุณภาพมีผลดีต่อแผนการสอนในโรงเรียนทั้งสองแห่ง 4) ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพจะประสบความสำเร็จในเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงแต่ยังเป็นที่ถกเถียงกันว่าสิ่งแวดล้อมบางประการอาจทำให้โรงเรียนไม่สามารถค้นหาปัญหาที่แท้จริงได้ และ 5) โครงร่างของการประกันคุณภาพ สามารถช่วยโรงเรียนในการพัฒนาวัฒนธรรม การปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามก็มีการขาดตัวแปรบางตัว เช่น ภาวะผู้นำ ทรัพยากรทางการเงินทำให้กระบวนการไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ พบว่า มีปัจจัย และองค์ประกอบหลายประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งประกอบด้วยแผนพัฒนา ทัศนคติของครู การปรับปรุงระเบียบ โครงสร้างของโรงเรียน

สรุปว่าจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในครั้งนี ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และเห็นความสำคัญที่จะศึกษาวิจัยในมาตรฐานด้านที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาจำนวน 6 ข้อ โดยมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาในครั้งนี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, น. 2) ได้แก่ 1) ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 2) ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 3) คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 4) สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และ

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน 5) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ และ 6) สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษา เรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 1,296 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 144 คนและครูหัวหน้ากลุ่มสาระ 1,152 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ครูที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 288 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 308) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 144 คน ใช้ประชากรทั้งหมด จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด จำนวน 432 คน ปรากฏในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา (โรง)	จำนวนประชากร (คน)		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
		ผู้บริหาร	ครู	ครู
โรงเรียนขนาดใหญ่	30	30	240	60
โรงเรียนขนาดกลาง	50	50	400	100
โรงเรียนขนาดเล็ก	64	64	512	128
รวม	144	144	1,152	288
ผู้ให้ข้อมูล		144		288
รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น	432			

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็น แบบสอบถามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 แบ่งเป็น 4 ตอน (ภาคผนวก ก)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่ง จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ประกอบด้วย

1. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู จำนวน 10 ข้อ
2. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร จำนวน 7 ข้อ
3. คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จำนวน 3 ข้อ

4. สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน จำนวน 7 ข้อ

5. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ จำนวน 2 ข้อ

6. สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จำนวน 3 ข้อ

รวมจำนวนทั้งสิ้น 32 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ของลิเคิร์ต (Best & Kahn, 1993) กำหนดค่าคะแนน ดังนี้

มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ให้ 4 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย ให้ 2 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ประกอบด้วย

1. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู จำนวน 10 ข้อ

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร จำนวน 7 ข้อ

3. คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จำนวน 3 ข้อ

4. สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน จำนวน 7 ข้อ

5. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ จำนวน 2 ข้อ

6. สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จำนวน 3 ข้อ

รวมจำนวนทั้งสิ้น 32 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ของลิเคิร์ต (Best & Kahn, 1993) กำหนดค่าคะแนน ดังนี้

มีระดับของปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
 มีระดับของปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ให้ 4 คะแนน
 มีระดับของปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ให้ 3 คะแนน
 มีระดับของปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ให้ 2 คะแนน
 มีระดับของปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำนวน 6 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2.2 กำหนดกรอบความคิดการวิจัย ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินด้านกระบวนการและด้านผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินค่าความสอดคล้องด้านเนื้อหา ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อมีผลการประเมินความสอดคล้องด้านเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 (ภาคผนวก ง)

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ปรากฏแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 โดยแยกเป็นสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93 และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87 (ภาคผนวก จ)

2.2.6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

3.2 นำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสืออนุญาตของผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ไปให้ผู้บริหารและครูหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมติดตามขอรับแบบสอบถามกลับคืนภายใน 2 สัปดาห์ กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนตามวันและเวลาที่กำหนดผู้ศึกษาได้ใช้วิธีติดต่อประสานงานกับผู้บริหารและครูหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมายวัน เวลา ขอรับแบบสอบถามกลับคืนอีกครั้ง

3.3 ผู้ศึกษาได้รวบรวมแบบสอบถามได้จำนวนทั้งสิ้น 432 ฉบับ จากแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 432 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการ ดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา แล้วคัดไว้เฉพาะข้อคำถามที่ตอบข้อคำถามครบทุกข้อ ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 นำแบบสอบถามไปลงรหัสในแบบลงรหัสข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ดังนี้

4.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ

4.2.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด และพรพจน์ พจน์พัฒนาพล, 2553, น. 100) โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีสภาพ/ปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีสภาพ/ปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีสภาพ/ปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีสภาพ/ปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีสภาพ/ปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- แล้วนำเสนอเป็นตารางพร้อมกับคำบรรยายประกอบ

4.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสอบถามแนวทางการพัฒนา นำมาวิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มเนื้อหา แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วสรุปเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานระดับการศึกษา และตำแหน่ง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	182	42.12
หญิง	250	57.88
รวม	432	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	14	3.24
25-34 ปี	75	17.36
35-44 ปี	88	20.37
45-54 ปี	120	27.78
55 ปีขึ้นไป	135	31.25
รวม	432	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
1-5 ปี	44	10.19
6-10 ปี	97	22.45
11-15 ปี	102	23.61
16-20 ปี	63	14.58
21 ปีขึ้นไป	126	29.17
รวม	432	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	105	24.30
ปริญญาโท	327	65.70
รวม	432	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	144	33.33
ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ	288	66.67
รวม	432	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57.88) มีอายุ 55 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 31.25) มีประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 29.17) มีการศึกษาในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 65.70) และดำรงตำแหน่งครูหัวหน้ากลุ่มสาระ (ร้อยละ 66.67) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ด้านการจัดการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ภาพรวม

ด้าน	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู	4.32	0.42	มาก
2	การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร	4.56	0.43	มากที่สุด
3	คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	4.34	0.62	มาก
4	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน	4.48	0.52	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ	4.59	0.37	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	4.66	0.42	มากที่สุด
รวม		4.49	0.26	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.26) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 6 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดใน

กฎกระทรวง ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.42) รองลงมาได้แก่ ด้านที่ 5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.37) ด้านที่ 2 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.43) ส่วนค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านที่ 4 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.53) และด้านที่ 3 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.62) ตามลำดับ

สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านที่ 1 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.42)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 7 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู

ข้อ	การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	ครูปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะตำแหน่ง	4.31	0.46	มาก
2	ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นทุ่มเทการสอนอย่างเต็มเวลา และเต็มความสามารถ	4.48	0.50	มาก
3	ครูวิเคราะห์หลักสูตรอย่างรอบด้าน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนชัดเจน	4.24	0.72	มาก
4	ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.34	0.66	มาก
5	ครูมีการนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.31	0.64	มาก
6	ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	4.44	0.62	มาก
7	ครูนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้	4.24	0.68	มาก
8	ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.34	0.60	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อ	การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผลของครู	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
9	ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่าง ทั่วถึง	4.32	0.65	มาก
10	ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยการ กระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	4.18	0.70	มาก
รวม		4.32	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ข้อ 2 ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเทการสอนอย่างเต็มเวลา และเต็มความสามารถ ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.50) รองลงมาได้แก่ ข้อ 6 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.62) ข้อ 8 ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.60) ข้อ 4 ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.66) ข้อ 9 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างทั่วถึง ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.65) ข้อ 1 ครูปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะตำแหน่ง ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.46) และข้อ 5 ครูมีการนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.64) ตามลำดับ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ข้อ 10 ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยการกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.70)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 8 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร

ข้อ	การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการ	4.62	0.55	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียน	4.52	0.56	มากที่สุด
3	ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.59	0.55	มากที่สุด
4	ผู้บริหารใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาวิชาการการบริหารจัดการสถานศึกษา ครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 งานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผน	4.32	0.64	มาก
5	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ	4.55	0.55	มากที่สุด
6	ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ เอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ เต็มเวลา	4.66	0.54	มากที่สุด
7	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษาของผู้บริหาร	4.63	0.60	มากที่สุด
รวม		4.56	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.43) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อ 6 ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ เอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพเต็มเวลามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.54) รองลงมาได้แก่ ข้อ 7 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน

ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษาของผู้บริหาร ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.60) ข้อ 1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการ ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.55) ข้อ 3 ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.55) และข้อ 5 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.55) ตามลำดับ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 4 ผู้บริหารใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาวิชาการการบริหารจัดการสถานศึกษา ครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 งานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผน ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.64)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 9 ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ข้อ	คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	ระดับการดำเนินงาน		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543	4.32	0.65	มาก
2	คณะกรรมการสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	4.32	0.69	มาก
3	ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา และมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษา	4.39	0.71	มาก
รวม		4.34	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้าน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.62) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อ 3 ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.71) รองลงมาได้แก่ข้อ 1 คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.65) ตามลำดับ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 2 คณะกรรมการสถานศึกษามีการกำกับติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.69)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 10 ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

ข้อ	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้อง และครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและ แสดงจุดเน้นของสถานศึกษา	4.52	0.50	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรให้มีรายวิชา เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย	4.55	0.50	มากที่สุด
3	สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ	4.48	0.72	มาก
4	สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตร สู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน	4.45	0.85	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อ	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
5	สถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้นักเรียนทุกคนได้รับบริการอย่างทั่วถึง	4.52	0.68	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามกำกับดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ	4.45	0.81	มาก
7	สถานศึกษานำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.52	0.82	มากที่สุด
รวม		4.48	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.52) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อ 2 สถานศึกษามีการออกแบบ โครงสร้างหลักสูตรให้มีรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.50) รองลงมาได้แก่ ข้อ 1 สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องและครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและแสดงจุดเน้นของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.50) ข้อ 5 สถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้นักเรียนทุกคนได้รับบริการอย่างทั่วถึง ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.68) ข้อ 7 สถานศึกษานำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.82) และข้อ 3 สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.72) ตามลำดับ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 4 สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.85) และข้อ 6 สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามกำกับดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.81)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 11 ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ

ข้อ	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง ใ้ใช้การได้ดี	4.45	0.50	มาก
2	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมและการบริการให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ ฯลฯ	4.72	0.45	มากที่สุด
รวม		4.59	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.37) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อ 2 สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ ฯลฯ สภาพแวดล้อมและการบริการ ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.45)

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง ใ้ใช้การได้ดี ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.50)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 12 ด้านสถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อ	สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553	4.72	0.45	มากที่สุด
2	สถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน	4.63	0.66	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการดำเนินงานของสถานศึกษาครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ	4.62	0.49	มากที่สุด
รวม		4.66	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านสถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.45) รองลงมาได้แก่ ข้อ 2 สถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.66) ตามลำดับ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 3 สถานศึกษามีการดำเนินงานของสถานศึกษาครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.49)

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1**

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ภาพรวม

ด้าน	ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	ระดับปัญหา		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู	1.74	0.57	น้อย
2	การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร	1.73	0.77	น้อย
3	คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	2.00	0.78	น้อย
4	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน	1.72	0.64	น้อย
5	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ	1.78	0.63	น้อย
6	สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	1.62	0.77	น้อย
รวม		1.76	0.56	น้อย

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.76$, S.D.=0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 3 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ($\bar{X}=2.00$, S.D.=0.78) รองลงมาได้แก่ ด้านที่ 5 สถานศึกษามีการจัด

สภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ ($\bar{X}=1.78$, S.D.=0.63) ด้านที่ 1 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู ($\bar{X}=1.74$, S.D.=0.57) ด้านที่ 2 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร ($\bar{X}=1.73$, S.D.=0.77) และด้านที่ 4 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน ($\bar{X}=1.72$, S.D.=0.64) ตามลำดับ

สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านที่ 6 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ($\bar{X}=1.62$, S.D.=0.77)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 7 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู

ข้อ	ปัญหาด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู	ระดับปัญหา		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	ครูปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะตำแหน่ง	1.41	0.49	น้อยที่สุด
2	ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทুমุทธการสอนอย่างเต็มเวลา และเต็มความสามารถ	1.51	0.76	น้อย
3	ครูวิเคราะห์หลักสูตรอย่างรอบด้าน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนชัดเจน	1.61	0.87	น้อย
4	ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	1.79	0.83	น้อย
5	ครูมีการนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	1.89	0.79	น้อย
6	ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	1.89	0.75	น้อย
7	ครูนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้	1.89	0.71	น้อย
8	ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1.83	0.74	น้อย
9	ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างทั่วถึง	1.82	0.74	น้อย
10	ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	1.75	0.72	น้อย
รวม		1.74	0.57	น้อย

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.74$, S.D.=0.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 ครูนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=1.89$, S.D.=0.71) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 6 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ($\bar{X}=1.89$, S.D.=0.75) ข้อ 5 ครูมีการนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X}=1.89$, S.D.=0.79) ข้อ 8 ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X}=1.83$, S.D.=0.74) ข้อ 9 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างทั่วถึง ($\bar{X}=1.82$, S.D.=0.74) ข้อ 4 ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=1.79$, S.D.=0.83) และข้อ 10 ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยการกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=1.75$, S.D.=0.72) ตามลำดับ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 ครูปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะตำแหน่ง ($\bar{X}=1.41$, S.D.=0.79)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 8 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร

ข้อ	ปัญหาด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร	ระดับปัญหา		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการ	1.89	0.79	น้อย
2	ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียน	1.81	0.86	น้อย
3	ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม	1.68	0.78	น้อย
4	ผู้บริหารใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาวิชาการการบริหารจัดการสถานศึกษา ครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 งาน ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผน	1.65	0.87	น้อย

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร	ระดับปัญหา		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
5	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการ กระจายอำนาจ	1.78	0.95	น้อย
6	ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ เอาใจใส่การจัด การศึกษาเต็มศักยภาพ เต็มเวลา	1.61	0.94	น้อย
7	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผล การบริหารจัดการการศึกษาของผู้บริหาร	1.68	0.90	น้อย
รวม		1.73	0.77	น้อย

จากตารางที่ 4.11 พบว่าปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.73$, S.D.=0.77) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการ ($\bar{X}=1.89$, S.D.=0.79) รองลงมาได้แก่ ข้อ 2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=1.81$, S.D.=0.86) ข้อ 5 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ ($\bar{X}=1.78$, S.D.=0.95) ข้อ 3 ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X}=1.68$, S.D.=0.78) และข้อ 7 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารจัดการการศึกษาของผู้บริหาร ($\bar{X}=1.68$, S.D.=0.90) ตามลำดับ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 6 ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ เอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ เต็มเวลา ($\bar{X}=1.61$, S.D.=0.94)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายใต้นด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 9 ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ข้อ	ปัญหาด้านคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล	ระดับปัญหา		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถ ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่า ด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543	2.06	0.93	น้อย
2	คณะกรรมการสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ดูแลและขับเคลื่อน การดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	2.02	0.92	น้อย
3	ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษา	1.92	0.78	น้อย
รวม		2.00	0.78	น้อย

จากตารางที่ 4.12 พบว่าปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใต้นด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.00$, S.D.=0.78) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ($\bar{X}=2.06$, S.D.=0.93) รองลงมาได้แก่ ข้อ 2 คณะกรรมการสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ($\bar{X}=2.02$, S.D.=0.78) ตามลำดับ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 3 ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X}=1.92$, S.D.=0.78)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 10 ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

ข้อ	ปัญหาด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน	ระดับปัญหา		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องและครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและแสดงจุดเน้นของสถานศึกษา	1.75	0.72	น้อย
2	สถานศึกษามีการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรให้มีรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย	1.71	0.85	น้อย
3	สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ	1.65	0.75	น้อย
4	สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน	1.72	0.68	น้อย
5	สถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้นักเรียนทุกคนได้รับบริการอย่างทั่วถึง	1.68	0.64	น้อย
6	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามกำกับดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ	1.75	0.74	น้อย
7	สถานศึกษานำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้อย่างเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	1.78	0.87	น้อย
รวม		1.72	0.64	น้อย

จากตารางที่ 4.13 พบว่าปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.72$, S.D.=0.64) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อ 7 สถานศึกษานำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=1.78$, S.D.=0.87) รองลงมาได้แก่ ข้อ 1 สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องและครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแสดงจุดเน้นของสถานศึกษา ($\bar{X}=1.75$, S.D.=0.72) ข้อ 6 สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามกำกับดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ ($\bar{X}=1.75$, S.D.=0.74) ข้อ 4 สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ($\bar{X}=1.72$, S.D.=0.68) และข้อ 5 สถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้นักเรียนทุกคนได้รับบริการอย่างทั่วถึง ($\bar{X}=1.68$, S.D.=0.74) ตามลำดับ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 3 สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ($\bar{X}=1.65$, S.D.=0.75)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระดับเขต 1 มาตรฐานที่ 11 ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ

ข้อ	ปัญหาด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ	ระดับปัญหา		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง ใ้ใช้การได้ดี	1.86	0.67	น้อย
2	สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ ฯลฯ สภาพแวดล้อมและการบริการ	1.72	0.68	น้อย
รวม		1.72	0.63	น้อย

จากตารางที่ 4.14 พบว่าปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.72$, S.D.=0.63) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมถึงอำนวยความสะดวก พอเพียง ใ้ใช้การได้ดี ($\bar{X}=1.86$, S.D.=0.67) ตามลำดับ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 2 สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ ฯลฯ สภาพแวดล้อมและการบริการ ($\bar{X}=1.72$, S.D.=0.68)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มาตรฐานที่ 12 ด้านสถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อ	ปัญหาด้านสถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	ระดับปัญหา		แปลผล
		\bar{X}	S.D.	
1	สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553	1.54	0.84	น้อย
2	สถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน	1.61	0.88	น้อย
3	สถานศึกษามีการดำเนินงานของสถานศึกษาครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ	1.72	0.81	น้อย
รวม		1.62	0.78	น้อย

จากตารางที่ 4.15 พบว่าปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านสถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.62$, S.D.=0.78) และเมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ข้อ 3 สถานศึกษามีการดำเนินงานของสถานศึกษาครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X}=1.72$, S.D.=0.81) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 สถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ($\bar{X}=1.61$, S.D.=0.88) ตามลำดับ

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ($\bar{X}=1.54$, S.D.=0.84)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ตารางที่ 4.16 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1.	แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู		
1.1	ส่งเสริมให้ครูอบรมพัฒนาตนเองในสาขาวิชาเอกให้ทันสมัยอยู่เสมอ	28	32.18
1.2	สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มากขึ้น	17	19.54
1.3	ส่งเสริมให้ครูได้จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย กระตุ้นความสนใจแก่นักเรียน	22	25.29
1.4	ส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน	20	22.99
	รวม	87	100.00

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
2.	แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร		
2.1	อบรมพัฒนาให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เพื่อช่วยกำหนดแผน/นโยบายในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	17	32.69
2.2	ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน	12	23.08
2.3	อบรมพัฒนาให้ความรู้แก่ผู้บริหารในการบริหารงานแบบมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล	23	44.23
	รวม	52	100.00
3.	แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน		
3.1	เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	15	40.54
3.2	ให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานหรือปฏิบัติงานอื่นๆ	13	35.16
3.3	ให้ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทุกๆ ด้าน	9	24.30
	รวม	37	100.00
4.	แนวทางการพัฒนาการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านของสถานศึกษา		
4.1	เปิดโอกาสให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างอิสระ	26	28.26
4.2	ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และยึดตามตัวบ่งชี้ มาตรฐานตัวชี้วัด ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแกนกลาง	29	31.52
4.3	มีการนิเทศติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผู้ที่มีความรู้และนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร	22	23.91
4.4	อบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารให้เห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและสามารถแนะแนวทางให้ครูได้จริง	15	16.31
	รวม	92	100.00

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
5. แนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพของสถานศึกษา			
5.1	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เช่น การปลูกและดูแลรักษาต้นไม้	76	60.80
5.2	ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	49	39.20
รวม		125	100.00
6. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษา			
6.1	อบรมให้ความรู้ในการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษา	38	37.63
6.2	ศึกษารอบแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษาแล้วนำมาเปรียบเทียบปรับการประเมินให้สอดคล้องกับสภาพจริงของสถานศึกษา	31	30.69
6.3	แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษา เพื่อวางแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้	32	31.68
รวม		101	100.00

จากตารางที่ 4.16 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนวทางเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 1.1 ส่งเสริมให้ครูอบรมพัฒนาตนเองในสาขาวิชาเอกให้ทันสมัยอยู่เสมอ (ร้อยละ 32.18) ข้อ 1.3 ส่งเสริมให้ครูได้จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย กระตุ้นความสนใจแก่นักเรียน (ร้อยละ

25.29) ข้อ 1.4 ส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน (ร้อยละ 22.99) และ ข้อ 1.2 สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มากขึ้น (ร้อยละ 19.54) ตามลำดับ

2. ด้านแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนวทางเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 2.3 อบรมพัฒนาให้ความรู้แก่ผู้บริหารในการบริหารงานแบบมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ร้อยละ 44.23) ข้อ 2.1 อบรมพัฒนาให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เพื่อช่วยกำหนดแผน/นโยบายในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 32.69) และข้อ 2.2 ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน (ร้อยละ 23.08) ตามลำดับ

3. ด้านแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนวทางเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 3.1 เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (ร้อยละ 40.54) ข้อ 3.2 ให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานหรือปฏิบัติงานอื่นๆ (ร้อยละ 35.16) และข้อ 3.3 ให้ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทุกๆ ด้าน (ร้อยละ 24.30) ตามลำดับ

4. ด้านแนวทางการพัฒนาการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนวทางเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 4.2 ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และยึดตามตัวบ่งชี้ มาตรฐานตัวชี้วัด ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แกนกลาง (ร้อยละ 31.52) ข้อ 4.1 เปิดโอกาสให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างอิสระ (ร้อยละ 28.26) ข้อ 4.3 มีการนิเทศติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยผู้ที่มีความรู้และนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร (ร้อยละ 23.91) และ ข้อ 4.4 อบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารให้เห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและสามารถแนะนำแนวทางให้ครูได้จริง (ร้อยละ 16.31) ตามลำดับ

5. ด้านแนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนวทางเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เช่น การปลูกและดูแลรักษาต้นไม้ (ร้อยละ 60.80) และข้อ 5.2 ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน (ร้อยละ 39.20) ตามลำดับ

6. ด้านแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนวทางเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 6.1 อบรมให้ความรู้ ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองในการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษา (ร้อยละ 37.63) ข้อ 6.3 แต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษาเพื่อวางแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 31.68) และข้อ 6.2 ศึกษากรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษาแล้วนำมาเปรียบเทียบปรับการประเมินให้สอดคล้องกับสภาพจริงของสถานศึกษา (ร้อยละ 30.69) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปการศึกษาอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

1.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 1,296 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารศึกษา 144 คนและครูหัวหน้ากลุ่มสาระ 1,152 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 288 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 308) สำหรับผู้บริหาร

จำนวน 144 คน ใช้ประชากรทั้งหมด จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด จำนวน 432 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับโดยแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 โดยแยกเป็นสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะแก้ว เขต 1 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93 และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษามีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ส่งแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 432 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ตามที่อยู่และไปขอรับด้วยตนเองได้รับคืน 432 ฉบับจากแบบสอบถาม 432 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ
- 2) ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มเนื้อหา แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้วสรุปเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา

1.3 ผลการศึกษา

1.3.1 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับมาตรฐานดังนี้

- 1) มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 1

สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและข้อ 3 สถานศึกษามีการดำเนินงานของสถานศึกษาครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 2 สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ ฯลฯ สภาพแวดล้อมและการบริการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อ 4 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง ใช้งานได้ดีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) มาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหารอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 6 ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ เอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพเต็มเวลามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อ 4 ผู้บริหารใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาวิชาการการบริหารจัดการสถานศึกษาครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 งานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4) มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 2 สถานศึกษามีการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรให้มีรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อ 4 สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5) มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 3 ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อ 2 คณะกรรมการสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

6) มาตรฐานที่ 7 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 2 ครูปฏิบัติ

หน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มการสอนอย่างเต็มเวลา และเต็มความสามารถมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยการกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3.2 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับมาตรฐานดังนี้

1) มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 1 คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและข้อ 3 ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา และมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง ใช้งานได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและข้อ 2 สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ ฯลฯ สภาพแวดล้อมและการบริการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) มาตรฐานที่ 7 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครูอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 7 ครูนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ข้อ 1 ครูปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะตำแหน่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4) มาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและข้อ 6 ผู้บริหารให้คำแนะนำคำปรึกษาทางวิชาการ เอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพเต็มเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5) มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 7 สถานศึกษานำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการ

เรียนการสอนอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและข้อ 2 สถานศึกษามีการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรให้มีรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

6) มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงอยู่ในระดับน้อยที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 3 สถานศึกษามีการดำเนินงานของสถานศึกษาครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและข้อ 1 สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3.3 แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยเรียงลำดับความถี่ของข้อเสนอจากความถี่มากไปหาน้อยดังนี้

1) การจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพของสถานศึกษาพบว่าแนวทางการพัฒนาควรส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

2) การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษาพบว่าแนวทางการพัฒนาควรอบรมให้ความรู้ ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ในการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษา และควรศึกษารอบแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษาแล้วนำมาเปรียบเทียบปรับการประเมินให้สอดคล้องกับสภาพจริงของสถานศึกษา

3) การจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านของสถานศึกษาพบว่าแนวทางการพัฒนา ควรเปิดโอกาสให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างอิสระปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และยึดตามตัวบ่งชี้ มาตรฐานตัวชี้วัด ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแกนกลางนิเทศติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผู้ที่มีความรู้และนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารให้เห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและสามารถแนะนำแนวทางให้ครูได้จริง

4) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครูพบว่าแนวทางการพัฒนาควรส่งเสริมให้ครูอบรมพัฒนาตนเองในสาขาวิชาเอกให้ทันสมัยอยู่เสมอ สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มากขึ้นส่งเสริมให้ครูได้จัดการเรียนรู้ที่

หลากหลาย กระตุ้นความสนใจแก่นักเรียนส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน

5) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหารพบว่าแนวทางการพัฒนา ควรอบรมพัฒนาให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน เพื่อช่วยกำหนดแผน/นโยบายในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานอบรมพัฒนาให้ความรู้แก่ผู้บริหารในการบริหารงานแบบมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองพบว่าแนวทางการพัฒนา ชุมชนควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานหรือปฏิบัติงานอื่นๆให้ชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทุกๆ ด้าน

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากและผลการดำเนินงานด้านที่ 6 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงอยู่ในระดับมากที่สุดจากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นอาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีนโยบายในการนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาดังนั้นสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งจะต้องดำเนินการและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องนอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเด่นชัดโดยการจัดทำแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามอบให้

สถานศึกษาได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องและการจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษาเป็นหนึ่งในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะแก้ว เขต 1 ได้มอบหมายให้คณะกรรมการนิเทศติดตามตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องสถานศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจึงทำให้สถานศึกษามีการบริหารระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด (กลุ่มนิเทศและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา (2557)

ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเชาว์ ช่วยหาร (2556, น. 77-79) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสหวิทยาเขตปราสาทพญาไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่พบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก รวมทั้งงานวิจัยของพัทธานันท์ อรยนต์ชัย, (2555: 159-161) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและผลการวิจัยของ ปิยรัตน์ วงษ์กาญจนรัตน์, (2556, น. 112-113) ที่ได้ศึกษาการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรีพบว่า การดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.2 เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะแก้ว เขต 1 พบว่า มาตรฐานที่ 7 ในด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากและยังพบว่าค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงสุดได้แก่ ข้อ 2 ระบุปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเทการสอนอย่างเต็มเวลา และเต็มความสามารถ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะแก้ว เขต 1 ที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพครู เน้นในการจัดกระบวนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน จึงทำให้ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเทการสอนอย่างเต็มเวลา และเต็มความสามารถ

ประเด็นที่น่าสนใจจากผลการวิจัยอีกประการหนึ่งใน ข้อ 10 ที่ระบุว่า ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยการกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่องยังอยู่ในค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดในรายด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษาไม่ได้ผลักดันนโยบายการจัดการเรียนการสอน

โดยใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยด้านปัญหาของการดำเนินงานประกันคุณภาพที่พบว่า ครูมีการนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์ที่มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยการกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่องที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงที่สุดในมาตรฐานที่ 7 นอกจากนี้ผลการวิจัยในด้านผลการวิจัยการเรียนรู้ยังไปสอดคล้องกับผลการวิจัยด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหารในด้านการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาวิชาการอยู่ในระดับต่ำที่สุดในมาตรฐานที่ 8 และสอดคล้องกับผลการวิจัยด้านปัญหาที่พบในมาตรฐานที่ 9 ที่พบว่า ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการ มีปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดซึ่งจะเห็นได้ว่ากระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูและผู้บริหารยังไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย รวมทั้งการนำผลการวิจัยมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษาดังจะเห็นได้จากการสำรวจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ที่พบว่าปัญหาด้านคุณภาพนักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ที่ไม่น่าพึงพอใจ (กลุ่มนิเทศและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา (2557)

งานวิจัยของประสิทธิ์ ชุมศรี (2555, น. 199, 204) ได้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่าความต้องการการพัฒนาบุคลากรเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการส่งเสริมครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้มานพ เสือกล้า (2558, น. 120) ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในอำเภอลาดยาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในมีปัญหายุ่งยากในระดับสูงสุดในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องรวมทั้งข้อมูลจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาจากงานวิจัยฉบับนี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรเน้นกระบวนการวิจัยในสถานศึกษาเพื่อส่งผลให้ครูเกิดกระบวนการวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยกระบวนการวิจัยและควรส่งเสริมให้ครูอบรมพัฒนาตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรเน้นความสำคัญของการวิจัยในสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการวิจัยในสถานศึกษา และพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามกระบวนการวิจัยอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

2.3 จากผลการวิจัยยังพบอีกว่าในด้านสถานศึกษาในมาตรฐานที่ 10 มีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน สถานศึกษายังมีสภาพ

การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยและสอดคล้องกับปัญหาที่ได้จากการวิจัยที่พบว่า สถานศึกษานำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลของการวิจัยในด้านคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล พบว่าสภาพการปฏิบัติด้านบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านการกำกับ ติดตาม คูแและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกันสอดคล้องกับปัญหาด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานที่ 9 ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ที่ระบุว่าคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงที่สุดในภาพรวม นอกจากนี้ ยังพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม คูแและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายมีสภาพการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดในมาตรฐานที่ 9

จะเห็นได้ว่า การนิเทศเป็นกระบวนการกิจกรรมที่สำคัญในการที่ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการตรวจสอบควบคุม และดูแลคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งหากผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่สามารถปฏิบัติภารกิจด้านการติดตาม นิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ ชุมศรี (2555, น. 199, 211) ที่ได้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาบุคลากรด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ที่พบว่าสภาพปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารนิเทศกำกับติดตามไม่ต่อเนื่องซึ่งลักษณะของตัวบ่งชี้และสภาพความสำเร็จของการนิเทศติดตามตรวจสอบและประเมินผลเชิงบูรณาการในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะเป็นภาพสะท้อนความสำเร็จในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ควรให้ความสำคัญในเรื่องการกำกับติดตามประเมินผล

และบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้มีความเข้มแข็ง และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรอบรมให้ความรู้กับผู้บริหาร ครูและ คณะกรรมการสถานศึกษาในการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของสถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1 มีข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัด การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัด ควรดำเนินนโยบายในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่องและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการจัด การศึกษา

3.1.2 ผลการศึกษา พบว่า ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเทการสอนอย่างเต็ม เวลา และเต็มความสามารถ แต่ยังพบว่า ครูยังไม่สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยการกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และประสิทธิผลของผู้บริหารในด้านการใช้กระบวนการวิจัย ในการพัฒนาวิชาการอยู่ในระดับต่ำที่สุด ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัด ควรพัฒนาผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้สอนให้สามารถใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาการ เรียนการสอนโดยการใช้วิจัยในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.1.3 ผลการศึกษา พบว่า สถานศึกษายังมีสภาพการนิเทศกำกับติดตามการใช้ หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยและนำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้มา เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัญหาที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดดังนั้น ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการตรวจสอบ

ควบคุมนิเทศและดูแลคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

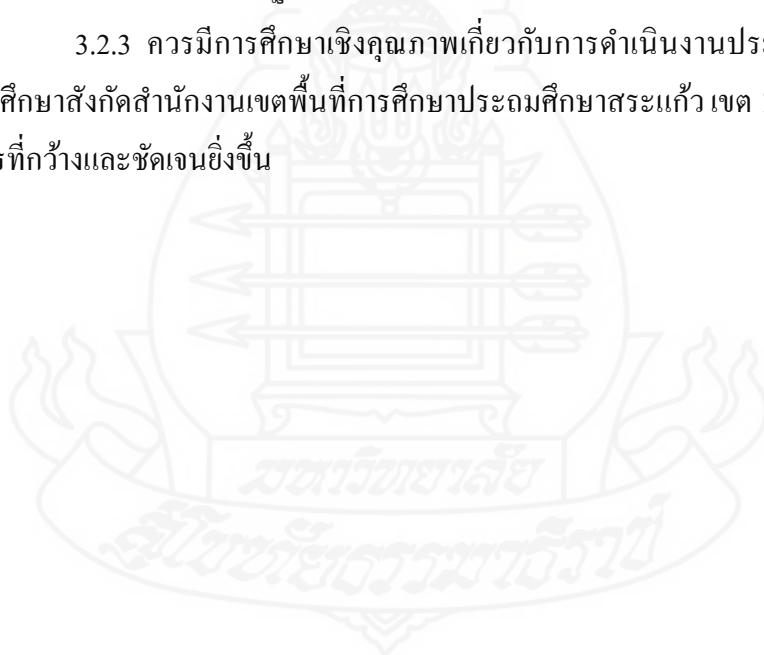
3.1.4 ผลการศึกษา พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงที่สุดในภาพรวม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

3.2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากด้านมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

3.2.3 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 เพื่อจะได้ข้อมูลในการบริหารที่กว้างและชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พุทธศักราช 2553*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก วันที่ 2 เมษายน 2553.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กลุ่มนิเทศและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา. (2557). *แนวทางการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553*. สืบค้นจาก <http://www.sk1edu.go.th/dta/index.php?page=shownews2>.
- กาญจนา เวชวิฐาน และคณะ. (2543). *การศึกษาความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จุไร ตนานนท์. (2553). *สภาพปัจจุบันและปัญหาของการประเมินคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัด เทศบาล*. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิวัฒน์ อุ่นพิกุล. (2556). *สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- ประสิทธิ์ ชุมศรี (2555). *การประเมินสมรรถนะที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2*. สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2.
- ปิยรัตน์ วงษ์กาญจนรัตน์. (2556). *การศึกษาการดำเนินการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของ โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี*. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พงศ์พันธุ์ ไชยวัฒน์. (2551). *การประเมินคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม จังหวัด เชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- พัทธนันท์ อรยนต์ชัย. (2555). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- เพ็ญศรี พรหมพิลา. (2556). *การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของกลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.* (รายงานการศึกษาคณะปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- มานพ เลือกล้ำ. (2557). *การศึกษาปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในอำเภอลาดยาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2.* (ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553 ก). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ.* กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2558). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540.* สืบค้นจาก <http://www.mratchakitcha.soc.go.th/>.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2542) *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีด.
- วันเพ็ญ พรหมการ. (2555). *การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ถึงมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- วิษชุดา ทัพชัย. (2555). *การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วินัส เป็นสุข. (2553). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.* (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

- สมคิด พรหมจู้ และสุพัตร์ พิบูลย์. (2554). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องการวิจัยและพัฒนา
งานวิชาการ. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 4(1).
- สมพงษ์ โลกเปื่อย. (2544). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อการประเมินภายนอกใน
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น
- สันติ บุญภิรมย์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: นู๊ตพอยท์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. (2556). รายงานผลการจัดการศึกษา
ปีงบประมาณ 2556. สืบค้นจาก <http://www.sk1edu.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2558). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. สืบค้นจาก
<https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ
การศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาการศึกษาแห่งชาติ 2542 และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545. สืบค้นจาก <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>.
- สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2547). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุเชาว์ ช่วยทหาร. (2556). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
ปราสาทพญาไผ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 25. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุภัทรา เอื้อวงศ์. (2557). การประกันคุณภาพการศึกษา. ใน ประมวลสาระชุดวิชา นโยบายการ
วางแผน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. หน่วยที่ 10. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุวิมล ว่องวานิช และนงราม เศรษฐพานิช. (2554). การประกันคุณภาพการศึกษา. ใน ประมวล
สาระชุดวิชาการประเมินและจัดการโครงการประเมิน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). หน่วยที่ 10.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

หวน พันธุ์พันธุ์. (2554). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี: พันธุ์พันธุ์การพิมพ์.

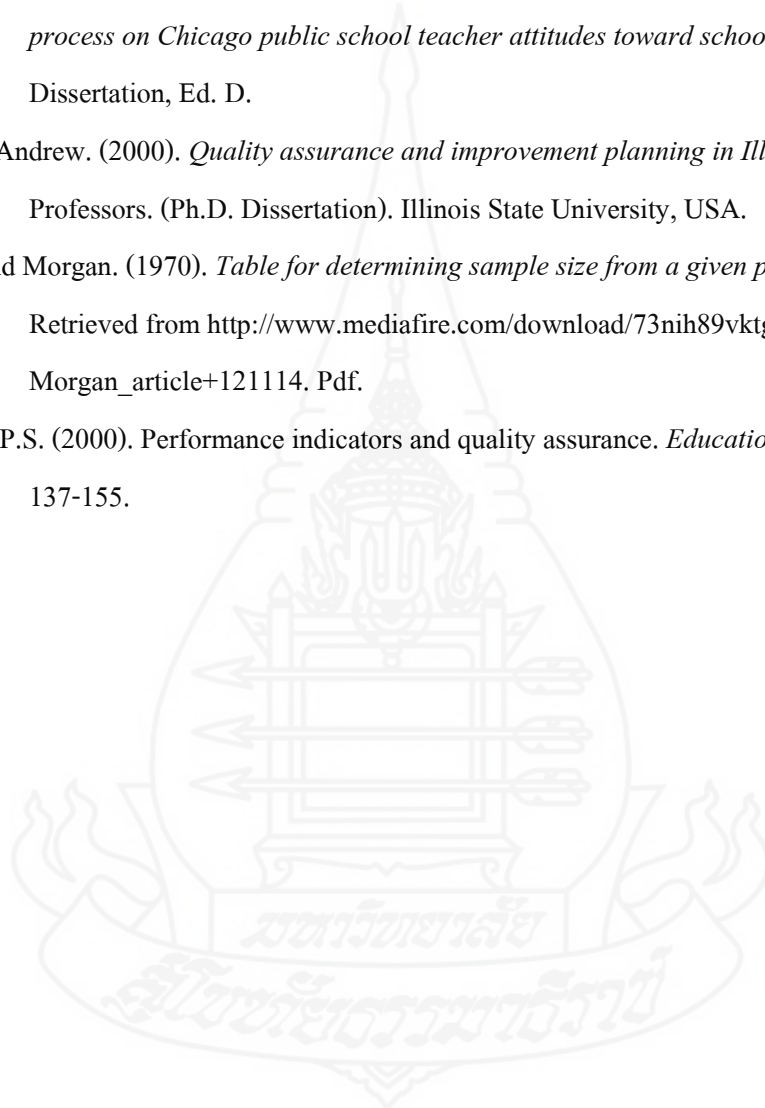
อุทุมพร จามรมาน. (2553). *100 คำถามคำตอบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับพื้นฐานและอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: บันนี่.

Atria, Joseph P. (1999). *The effect of the Illinois quality assurance and improvement planning process on Chicago public school teacher attitudes toward school improvement*. Dissertation, Ed. D.

Bugg, K. Andrew. (2000). *Quality assurance and improvement planning in Illinois high school*. Professors. (Ph.D. Dissertation). Illinois State University, USA.

Krejcie and Morgan. (1970). *Table for determining sample size from a given population*, Retrieved from [http://www.mediafire.com/download/73nih89vktgs9fu/Krejcie and Morgan_article+121114. Pdf](http://www.mediafire.com/download/73nih89vktgs9fu/Krejcie+and+Morgan_article+121114.Pdf).

Nicholas, P.S. (2000). Performance indicators and quality assurance. *Education Journal*, 28(2), 137-155.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายชื่อและประวัติผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือ

รายชื่อและประวัติผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือ

1. ชื่อ นายจිරศักดิ์ จะยังรัมย์
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านด่าน(ราษฎร์บำรุง) ตำบลโคกปี่ฆ้อง
 อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - ประสบการณ์ในการทำงาน 35 ปี
 - ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 - ครู 13 ปี ผู้อำนวยการ 22 ปี

2. ชื่อ นายคำนึ่ง แก้วอนันต์
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านเขาหิน ตำบลคลองหาด อำเภอคลองหาด
 จังหวัดสระแก้ว
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - ประสบการณ์ในการทำงาน 33 ปี
 - ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 - ครู 12 ปี ผู้อำนวยการ 21 ปี

3. ชื่อ นางสาวสร้อยลดา ด่านล้ำเลิศ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านคลองน้ำใส ตำบลโคกปี่ฆ้อง
 อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - ประสบการณ์ในการทำงาน 32 ปี
 - ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
 - ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 24 ปี ครูชำนาญการพิเศษ 8 ปี

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ พิจารณาเครื่องมือ ทดลองเครื่องมือ
และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๒๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายจรัสศักดิ์ จะย่นรัมย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายสาธิต จังพานิช นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖๓๘๑๘๗๙๔

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๒๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๒๒๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายคำนิง แก้วอนันต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายสาธิต จังพานิช นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖๓๘๑๘๗๙๔

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๒๒๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นางสาวสร้อยลดา ต่านล้ำเลิศ
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายสาธิต จังพานิช นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอนงพ จีระวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖๓๘๑๘๗๙๔

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๓๕๙๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน

ด้วยนายสาธิต จังพานิช นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษ สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การดำเนินงานประกัน
คุณภาพภายในตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้วเขต ๑

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้บริหารใน
สถานศึกษาเพื่อให้ได้เครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์แก่งานการบริหารการศึกษาต่อไป ทั้งนี้จะ
ดำเนินการโดยมิให้เป็นการรบกวนเวลาปฏิบัติงาน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตาม
วัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖-๓๘๑๘๗๙๔

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค่าน้ำอิสระ

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาเรื่อง

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
สำหรับการศึกษา เรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต
1 แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตาม
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตาม
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัด
การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

2. การตอบแบบสอบถามของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพราะผู้วิจัยจะ
สรุปผลในภาพรวม

3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริง ซึ่งจะทำให้การศึกษารั้ครั้งนี้มีคุณค่า และ
เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

นายสาธิต จังพานิช

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ในหน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 25 ปี

25 - 34 ปี

35 - 44 ปี

45 - 54 ปี

55 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์การทำงาน

1 - 5 ปี

6 - 10 ปี

11 - 15 ปี

16 - 20 ปี

21 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

อื่นๆ (ระบุ)

5. ตำแหน่ง

ผู้บริหารสถานศึกษา

ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริงโดยพิจารณา
ตามเกณฑ์ ดังนี้

มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก	ให้ 4 คะแนน
มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย	ให้ 2 คะแนน
มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. มาตรฐานที่ 7 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลของครู					
1.1 ครูปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ ตำแหน่ง					
1.2 ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเทการสอนอย่างเต็มเวลา และเต็มความสามารถ					
1.3 ครูวิเคราะห์หลักสูตรอย่างรอบด้าน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนชัดเจน					
1.4 ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล..					
1.5 ครูมีการนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล					
1.6 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม					
1.7 ครูนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้					
1.8 ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
1.9 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างทั่วถึง					
1.10 ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยการ กระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง					

มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
2. มาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร					
2.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการ					
2.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียน					
2.3 ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม					
2.4 ผู้บริหารใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาวิชาการการบริหารจัดการสถานศึกษา ครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 งานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผน					
2.5 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ					
2.6 ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ เอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ เต็มเวลา					
2.7 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหาร					
3. มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล					
3.1 คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543					
3.2 คณะกรรมการสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย					
3.3 ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษา					

มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
4. มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน					
4.1 สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องและ ครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและแสดงจุดเน้นของ สถานศึกษา					
4.2 สถานศึกษามีการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรให้มีรายวิชา เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย					
4.3 สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ					
4.4 สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรผู้การ จัดการเรียนรู้ในห้องเรียน					
4.5 สถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้นักเรียนทุกคน ได้รับบริการอย่างทั่วถึง					
4.6 สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามกำกับดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิด ประสิทธิภาพ					
4.7 สถานศึกษานำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการ พัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
5. มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ					
5.1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง ใช้การได้ดี					
5.2 สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมและการบริการให้ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ด้วยตนเองและ/หรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ ฯลฯ					

มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
6. มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง					
6.1 สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553					
6.2 สถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน					
6.3 สถานศึกษามีการดำเนินงานของสถานศึกษาครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ					

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการปฏิบัติตามสภาพจริงโดยพิจารณาตามเกณฑ์
ดังนี้

มีระดับของปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีระดับของปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับมาก	ให้ 4 คะแนน
มีระดับของปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีระดับของปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย	ให้ 2 คะแนน
มีระดับของปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
1. มาตรฐานที่ 7 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลของครู					
1.1 ครูปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ ตำแหน่ง					
1.2 ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเทการสอนอย่างเต็มเวลา และเต็มความสามารถ					
1.3 ครูวิเคราะห์หลักสูตรอย่างรอบด้าน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนชัดเจน					
1.4 ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล..					
1.5 ครูมีการนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล					
1.6 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม					
1.7 ครูนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้					
1.8 ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
1.9 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างทั่วถึง					
1.10 ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยการ กระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง					

มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
2. มาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร					
2.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการ					
2.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียน					
2.3 ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม					
2.4 ผู้บริหารใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาวิชาการการบริหารจัดการสถานศึกษา ครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 งานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผน					
2.5 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ					
2.6 ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ เอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ เต็มเวลา					
2.7 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษาของผู้บริหาร					
3. มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล					
3.1 คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543					
3.2 คณะกรรมการสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย					
3.3 ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษา					

มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
4. มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน					
4.1 สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องและ ครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและแสดงจุดเน้นของ สถานศึกษา					
4.2 สถานศึกษามีการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรให้มีรายวิชา เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย					
4.3 สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ					
4.4 สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรผู้การ จัดการเรียนรู้ในห้องเรียน					
4.5 สถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้นักเรียนทุกคน ได้รับบริการอย่างทั่วถึง					
4.6 สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามกำกับดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิด ประสิทธิภาพ					
4.7 สถานศึกษานำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการ พัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
5. มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ					
5.1 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง ใช้การได้ดี					
5.2 สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมและการบริการให้ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ด้วยตนเองและ/หรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ ฯลฯ					

มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
6. มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง					
6.1 สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553					
6.2 สถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน					
6.3 สถานศึกษามีการดำเนินงานของสถานศึกษาครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ					

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการศึกษาตาม
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามเหล่านี้ตามความคิดเห็นของท่าน

1. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
ของครู

.....

.....

.....

2. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
ของผู้บริหาร

.....

.....

.....

3. แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
ของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน

.....

.....

.....

4. แนวทางการพัฒนาการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
อย่างรอบด้านของสถานศึกษา

.....

.....

.....

5. แนวทางการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ
ของสถานศึกษา

.....

.....

.....

6. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงของ
สถานศึกษา

.....

.....

.....

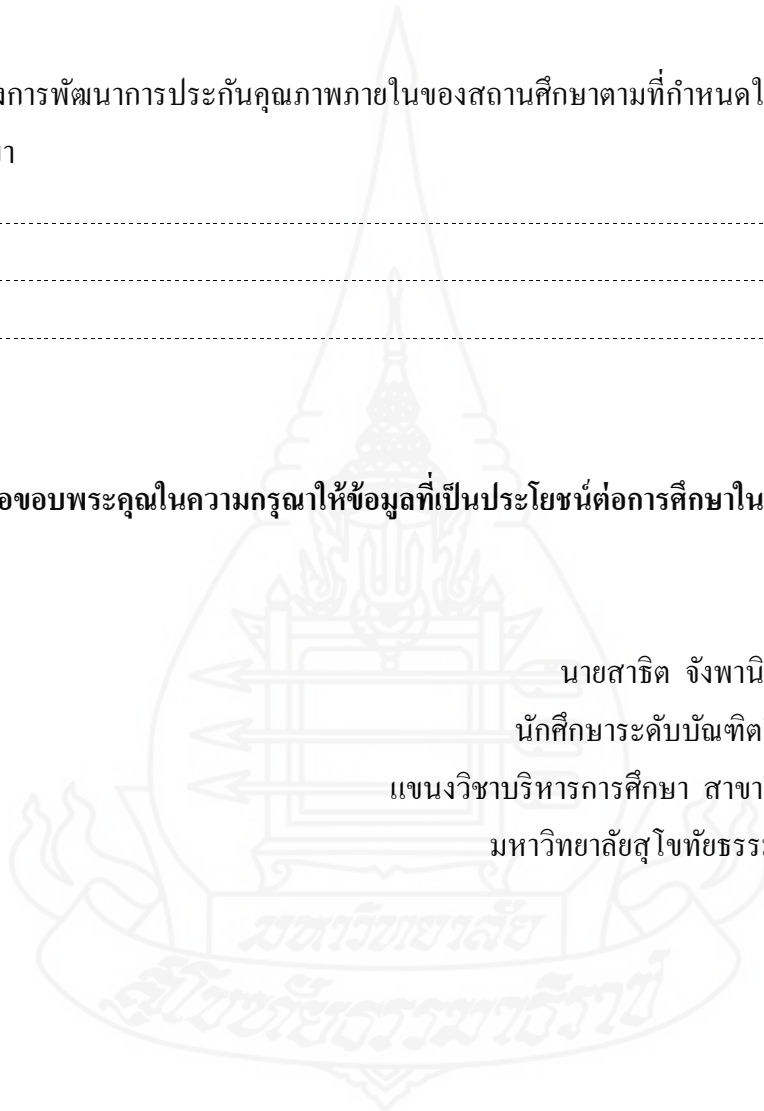
ขอขอบพระคุณในความกรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

นายสาธิต จังพานิช

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงค่า Index of Item – Objective Congruence (IOC)

ตารางแสดงค่า IOC ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
ด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ข้อ	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา	คนที่			IOC
		1	2	3	
ด้านที่ 1 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของครู					
1.1	ครูปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะตำแหน่ง	+1	+1	+1	1.00
1.2	ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทুমุ่การสอนอย่างเต็มเวลาและเต็มความสามารถ	+1	+1	+1	1.00
1.3	ครูวิเคราะห์หลักสูตรอย่างรอบด้าน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนชัดเจน	+1	+1	+1	1.00
1.4	ครูมีการศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	0	+1	+1	0.67
1.5	ครูมีการนำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์มาออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	0	+1	0.67
1.6	ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00
1.7	ครูนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้	+1	0	+1	0.67
1.8	ครูประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	0	0.67
1.9	ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไขปัญหผู้เรียนอย่างทั่วถึง	0	+1	+1	0.67
1.10	ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยการกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	-1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 2 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของผู้บริหาร					
2.1	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ มีความสามารถทางวิชาการ	+1	+1	+1	1.00
2.2	ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	0	0.67
2.3	ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม	+1	0	+1	0.67
2.4	ผู้บริหารใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาวิชาการการบริหารจัดการสถานศึกษา ครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 งานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผน	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา	คนที่			IOC
		1	2	3	
2.5	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ	+1	+1	+1	1.00
2.6	ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการ เอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ เต็มเวลา	+1	+1	+1	1.00
2.7	มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษาของผู้บริหาร	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 3 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล					
3.1	คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543	+1	+1	+1	1.00
3.2	คณะกรรมการสถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	+1	0	+1	0.67
3.3	ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 4 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน					
4.1	สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องและครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและแสดงจุดเน้นของสถานศึกษา	+1	0	+1	0.67
4.2	สถานศึกษามีการออกแบบ โครงสร้างหลักสูตรให้มีรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย	+1	+1	0	0.67
4.3	สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ	0	+1	+1	0.67

ข้อ	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา	คนที่			IOC
		1	2	3	
4.4	สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน	+1	+1	+1	1.00
4.5	สถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนในให้นักเรียนทุกคนได้รับบริการอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	1.00
4.6	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามกำกับดูแลการใช้หลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00
4.7	สถานศึกษานำผลการนิเทศ การจัดการเรียนรู้มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00
ด้านที่ 5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ					
5.1	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง ใช้งานได้	+1	0	+1	0.67
5.2	สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ ฯลฯ สภาพแวดล้อมและบริการ	+1	+1	0	0.67
ด้านที่ 6 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง					
6.1	สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553	+1	+1	+1	1.00
6.2	สถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน	+1	+1	+1	1.00
6.3	สถานศึกษามีการดำเนินงานของสถานศึกษาครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ	+1	+1	+1	1.00

ภาคผนวก จ

ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

Reliability (ตอนที่ 1)**Reliability (ตอนที่ 2)**

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 32

Alpha = .933

Reliability (ตอนที่ 3)

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 32

Alpha = .874

Reliability (ทั้งฉบับ)

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 64

Alpha = .912

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายสาริต จังพานิช
วัน เดือน ปีเกิด	8 มีนาคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (เอกดนตรีศึกษา) สถาบันราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2541
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านด่าน (ราษฎร์บำรุง) อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

